

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

30 ianuarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție:
Completul de judecată în componența:

Președinte – Țurcan Anatolie,
Judecători – Daguța Sergiu, Talpă Boris, Eremciuc Ghenadie și Malanciuc Ion

juducând fără citirea părților, recursurile declarate de către avocatul Ionaș Gheorghe în numele părții vătămate Machidon Rodica, de către avocatul Ceachir Anatolie în numele inculpatului Basaev Ruslan, de către avocatul Popescu Dorin în numele inculpatei Basaev Elena, de către avocatul Mîța Oleg în numele inculpatei Buzuleac Larisa, de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Plîngău Alexandru și de către avocata Jelamschi Eugenia în numele inculpatului Basaev Ruslan, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 aprilie 2021, în cauza penală în privința inculpaților

Basaev Ruslan xxx, născut la xxx, originar și domiciliat în xxx;

Basaev Elena xxx, născută la xxx, originară din xxx și domiciliată în xxx;

Buzuleac Larisa xxx, născută la xxx, originară și domiciliată în xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 05.01.2017 – 05.06.2019;

Instanța de apel: 08.07.2019 – 18.04.2021;

Instanța de recurs: 29.08.2022 – 30.01.2024.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 05 iunie 2019, *Basaev Elena* învinuită în comiterea infracțiunii prevăzute de art.art.42 alin.(5), 190 alin.(5) Cod penal, se achită în temeiul art.390 alin.(1) pct.2) Cod de procedură penală, din motivul că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

Basaev Ruslan a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.art.42 alin.(2) și (3), 190 alin.(5) Cod penal, la 15 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activități legate de gestionarea mijloacelor financiare pe un termen de 5 ani.

În temeiul prevederilor art.85 Cod penal, a adăuga parțial la pedeapsa aplicată neexecută stabilită prin Sentința Judecătorei Centru mun. Chișinău din 27.05.2013, prin care ia fost stabilită pedeapsa definitivă de 14 ani și 6 luni închisoare, și a-i stabili lui Basaev Ruslan pedeapsa definitivă de 22 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita activități legate de gestionarea mijloacelor financiare, pe un termen de 5 cinci ani.

Buzuleac Larisa a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art.art.42 alin.(5), 190 alin.(5) Cod penal, la 8 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activități legate de gestionarea mijloacelor financiare pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei.

A fost admisă parțial acțiunea civilă înaintată de părțile vătămate Machidon Rodica și Balaur Diana.

S-a dispus de a încasa de la Basaev Ruslan și Buzuleac Larisa, în mod solidar în beneficiul lui Machidon Rodica prejudiciul material în mărime de 95 400 euro - convertiți în moneda națională cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc valabil la data executării obligației.

S-a dispus de a încasa de la partea civilmente responsabilă Gancear Liubov - în limita bunurilor sechestrate în temeiul încheierii din 25 iulie 2016 - în beneficiul lui Machidon Rodica prejudiciul material în mărime de 95 400 euro - convertiți în moneda națională cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc valabil la data executării obligației.

S-a dispus de a încasa de la Basaev Ruslan și Buzuleac Larisa în mod solidar în beneficiul lui Machidon Rodica și prejudiciul moral în mărime de 50 000 lei.

S-a dispus de a încasa de la Basaev Ruslan și Buzuleac Larisa în mod solidar în beneficiul lui Balaur Diana prejudiciul material în mărime de 8 000 euro - convertiți în moneda națională cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc valabil la data executării obligației, și prejudiciul moral în mărime de 10 000 lei.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat în fapt că, **Basaev Ruslan**, împreună și prin înțelegere prealabilă cu Buzuleac Larisa, având rolul de organizator și autor, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, la 18.12.2015, fiind deținut în penitenciarul 17-Rezina, prin intermediul sistemelor informatice și rețelei de socializare „Odnoklassniki” cu ID: <https://ok.ru/profile/581198343990> și nickname: „VLADISLAV”, postând în rețelele de socializare poze ce nu-i aparțin, la 18.12.2015 a inițiat o discuție cu Machidon Rodica cu ID: <https://ok.ru/profile/347390570377> nickname: „RoDICA MACHIDON (COBAN)”, și în continuare a purtat discuții cu tentă romantică în scris și verbal cu partea vătămată, inducând-o în eroare prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase și anume comunicându-i părții vătămate Machidon Rodica că se numește Vladislav. În timp, comunicarea dintre Machidon Rodica și Basaev Ruslan, care s-a prezentat ca fiind „Vlad”, a căpătat un caracter intim, cu promisiuni false din partea ultimului de formare a unui cuplu cu aceasta, astfel acesta a obținut încrederea lui Machidon Rodica. Ulterior, 28.12.2015 - 02.02.2016, Basaev Ruslan Victor, utilizând telefoane mobile de model "Samsung 1200" al

căror IMEI a fost modificat în 000000000000, pentru a nu fi identificat, telefoane care i-au fost transmise în penitenciar de către Buzuleac Larisa, prin camuflarea acestora în colete, precum și echipamentele mobile cu IMEI-le: xxx, xxx, xxx, xxx, xxx, xxx, xxx, xxx, xxx, xxx, xxx, xxx, xxx, cartelor SIM xxx, discuta, în vederea realizării planului criminal, cu Buzuleac Larisa și Dodon Victor, și profitând cu rea-credință de afecțiunea părții vătămate Machidon Rodica, continuând comunicarea cu aceasta sub identitate falsă, a prezentat prin intermediul rețelelor de socializare acesteia drept adevăr fapta mincinoasă precum că ar avea probleme cu organele de drept în legătură cu activitatea sa de întreprinzător și are nevoie de bani, determinând-o pe Machidon Rodica, prin comportamentul său viclean și dolosiv, sub pretextul unui împrumut, deși știa cu certitudine că nu-i va restitui banii, să-i transmită prin intermediari suma de 95 400 euro, care conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei, constituie 1 886 153.4 lei. Astfel, în perioada 28.12.2015 - 02.02.2016, Basaev Ruslan, împreună și prin înțelegere prealabilă cu Buzuleac Larisa, au dobândit ilicit mijloacele bănești de la Machidon Rodica, în câteva tranșe prin intermediul lui Dodon Victor, care presta servicii de taxi, și Perlei Tatiana, care, la indicația lui Basaev Ruslan, au utilizat unul din telefoanele mobile de model "Samsung 1200" al căror IMEI a fost modificat în 000000000000 și transmis lui Dodon Victor de către Buzuleac Larisa, și respectiv primeau aceste mijloace bănești pe teritoriul mun. Chișinău de la Brai Irina, Vîrlan Iuri și Malai Eduard, prieteni ai părții vătămate, care ridicau sumele bănești de la instituțiile bancare, urmare a transferurilor de bani efectuate pe numele lor de către partea vătămată, sau care iau împrumutat părții vătămate banii. După primirea mijloacelor bănești, Dodon Victor, la indicația lui Basaev Ruslan, i-a transmis lui Buzuleac Larisa, bani de care, ulterior, au dispus Basaev Ruslan împreună cu Buzuleac Larisa, procurând diferite bunuri. Astfel, părții vătămate Machidon Rodica i-au fost cauzate daune în proporții deosebit de mari, în sumă totală de 1 886 153.4 lei.

Tot el, Basaev Ruslan, împreună și prin înțelegere prealabilă cu Buzuleac Larisa, având rolul de organizator și autor, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, în perioada de la începutul primăverii anului 2016 - 02.06.2016, fiind deținut în Penitenciarul 16, amplasat în mun. Chișinău, com. Pruncul, prin intermediul sistemelor informatice și rețelei de socializare "Odnoklassniki" cu ID: <https://ok.ru/profile/5715132692oi> și nickname: "A R M", precum și Viber cu ID: „Artiom" și nr. xxx a contactat-o pe Balaur Diana la nr. +xxx, și în continuare a purtat discuții cu tentă romantică în scris și verbal cu partea vătămată, inducând-o în eroare prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase și anume comunicându-i părții vătămate Balaur Diana că se numește Tcaciuc Artiom, în timp, comunicarea a căpătat un caracter intim, astfel Basaev Ruslan a obținut încrederea lui Balaur Diana. Ulterior, în perioada 25.05.2016 - 02.06.2016, Basaev Ruslan, profitând cu rea-credință de afecțiunea părții vătămate Balaur Diana, continuând comunicarea cu aceasta sub identitate falsă, prezentându-l lui Balaur Diana drept adevăr fapta mincinoasă precum că ar avea probleme cu organele de drept în legătură cu activitatea sa de întreprinzător și are nevoi de bani, a determinat-o pe Balaur Diana, prin comportamentul său viclean și dolosiv, sub pretextul unui împrumut, deși știa cu certitudine că nu-i va restitui banii, să-i transmită prin intermediari suma de suma de 8 000 de euro, echivalentul conform ratei oficiale a BNM a 175 000,32 lei. În vederea realizării planului criminal, Buzuleac Larisa, la indicația lui Basaev Ruslan, i-a transmis lui Dodon Victor un telefon mobil de model "Samsung 1200". Ulterior, Basaev Ruslan, împreună și prin înțelegere prealabilă cu Buzuleac Larisa, au dobândit ilicit mijloacele bănești de la Balaur Diana, prin

intermediul lui Dodon Victor, care la indicația lui Basaev Ruslan, a primit, în două tranșe, banii lui Balaur Diana, prin intermediul lui Mihaila Tamara în incinta Gării de Sud Chișinău la 30.05.2016 suma de 5 000 euro, iar la 01.06.2016, prin intermediul lui Irina Dodon în incinta centrului de oficii situat pe bd. Ștefan cel Mare, 65, mun. Chișinău suma de 3 000 euro. După primirea mijloacelor bănești, Dodon Victor, la indicația lui Basaev Ruslan, i-a transmis lui Buzuleac Larisa, bani de care au dispus Basaev Ruslan împreună cu Buzuleac Larisa, procurând-și diferite bunuri. Astfel, părții vătămate Balur Diana i-au fost cauzate daune în proporții deosebit de mari, în sumă totală de 175 000,32 lei.

Buzuleac Larisa, având rolul de complice, împreună și prin înțelegere prealabilă cu Basaev Ruslan, începând cu luna iulie 2015 până la 03.06.2016, aflându-se în mun. Chișinău și alte locuri neidentificate de organul de urmărire penală, a pus la dispoziția organizatorului și altor persoane, telefoane mobile de model "Samsung 1200" al căror IMEI, la indicația sa a fost modificat în 000000000000, pentru a nu fi identificat, care ulterior au fost utilizate la săvârșirea infracțiunii în discuții cu Vîrlan Iurii, Brai Irina, Malai Eduard, Dodon Victor, în scopul dobândirii ilegale de la partea vătămată Machidon Rodica a sumei de 95 400 euro. Astfel, Buzuleac Larisa, i-a acordat mijloace și instrumente lui Basev Ruslan, i-a prezentat informații și ca rezultat, acesta, la 18.12.2015, fiind deținut în penitenciarul 17-Rezina, prin intermediul sistemelor informatice și rețelei de socializare "Odnoklassniki" cu ID: <https://ok.ru/profde/581198343990> și nickname: „VLADISLAV", postând în rețelele de socializare poze ce nu-i aparțin, la 18.12.2015 a inițiat o discuție cu Machidon Rodica cu ID: <https://ok.ru/profde/347390570377> nickname: „RODICA MACHIDON (COBAN)", și în continuare a purtat discuții cu tentă romantică în scris și verbal cu partea vătămată, inducând-o în eroare prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase și anume comunicându-i părții vătămate Machidon Rodica că se numește Vladislav. În timp, comunicarea dintre Machidon Rodica și Basaev Ruslan, care s-a prezentat ca fiind „Vlad", a căpătat un caracter intim, cu promisiuni false din partea ultimului de formare a unui cuplu cu aceasta, astfel acesta a obținut încrederea lui Machidon Rodica. Ulterior, 28.12.2015 -02.02.2016, Basaev Ruslan Victor, utilizând telefoane mobile de model "Samsung 1200" al căror IMEI a fost modificat în 000000000000, pentru a nu fi identificat, telefoane care i-au fost transmise în penitenciar de către Buzuleac Larisa, prin camuflarea acestora în colete, precum și echipamentele mobile cu IMEI-le: xxx, discuta, în vederea realizării planului criminal, cu Buzuleac Larisa și Dodon Victor, și profitând cu rea-credință de afecțiunea părții vătămate Machidon Rodica, continuând comunicarea cu aceasta sub identitate falsă, a prezentat prin intermediul rețelelor de socializare acesteia drept adevăr fapta mincinoasă precum că ar avea probleme cu organele de drept în legătură cu activitatea sa de întreprinzător și are nevoie de bani, determinând-o pe Machidon Rodica, prin comportamentul său viclean și dolosiv, sub pretextul unui împrumut, deși știa cu certitudine că nu-i va restitui banii, să-i transmită prin intermediari suma de 95 400 euro, care conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei, constituie 1 886 153.4 lei. Astfel, în perioada 28.12.2015 - 02.02.2016, Buzuleac Larisa împreună și prin înțelegere prealabilă cu Basaev Ruslan Victor, au dobândit ilicit mijloacele bănești de la Machidon Rodica, în câteva tranșe prin intermediul lui Dodon Victor, care presta servicii de taxi, și Perlei Tatiana, care, la indicația lui Basaev Ruslan, au utilizat unul din telefoanele mobile de model "Samsung 1200" al căror IMEI a fost modificat în 000000000000 și transmis lui Dodon Victor de către Buzuleac Larisa, și respectiv primeau aceste mijloace bănești pe teritoriul mun. Chișinău de la

Brai Irina, Vîrlan Iuri și Malai Eduard, prieteni ai părții vătămate, care ridicau sumele bănești de la instituțiile bancare, urmare a transferurilor de bani efectuate pe numele lor de către partea vătămată, sau care iau împrumutat părții vătămate banii. După primirea mijloacelor bănești, Dodon Victor, la indicația lui Basaev Ruslan, i-a transmis lui Buzuleac Larisa, bani de care, ulterior, au dispus Basaev Ruslan împreună cu Buzuleac Larisa, procurându-și diferite bunuri. Astfel, părții vătămate Machidon Rodica i-au fost cauzate daune în proporții deosebit de mari, în sumă totală de 1 886 153.4 lei.

Tot ea, Buzuleac Larisa, având rolul de complice, împreună și prin înțelegere prealabilă cu Basaev Ruslan, care a avut rolul de organizator și autor, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, în perioada de la începutul primăverii anului 2016 — 02.06.2016, fiind deținut în penitenciarul 16, amplasat în mun. Chișinău, com. Pruncul, prin intermediul sistemelor informatice și rețelei de socializare "Odnoklassniki" cu ID: <https://ok.ru/profile/571513269201> și nickname: "A R M", precum și Viber cu id: „Artiom" și nr. xxx a contactat-o pe Balaur Diana la nr. +xxx, și în continuare a purtat discuții cu tentă romantică în scris și verbal cu partea vătămată, inducând-o în eroare prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase și anume comunicându-i părții vătămate Balaur Diana că se numește Tcaciuc Artiom, în timp, comunicarea a căpătat un caracter intim, astfel Basaev Ruslan a obținut încrederea lui Balaur Diana. Ulterior, în perioada 25.05.2016 - 02.06.2016, Basaev Ruslan, profitând cu rea-credință de afecțiunea părții vătămate Balaur Diana, continuând comunicarea cu aceasta sub identitate falsă, prezentându-i lui Balaur Diana drept adevăr fapta mincinoasă precum că ar avea probleme cu organele de drept în legătură cu activitatea sa de întreprinzător și are nevoi de bani, a determinat-o pe Balaur Diana, prin comportamentul său viclean și dolosiv, sub pretextul unui împrumut, deși știa cu certitudine că nu-i va restitui banii, să-i transmită prin intermediari suma de 8 000 de euro, echivalentul conform ratei oficiale a BNM a 175 000,32 lei. În vederea realizării planului criminal, Buzuleac Larisa, la indicația lui Basaev Ruslan, i-a transmis lui Dodon Victor un telefon mobil de model "Samsung 1200". Ulterior, Basaev Ruslan, împreună și prin înțelegere prealabilă cu Buzuleac Larisa, au dobândit ilicit mijloacele bănești de la Balaur Diana, prin intermediul lui Dodon Victor, care la indicația lui Basaev Ruslan, a primit, în două tranșe, banii lui Balaur Diana, prin intermediul lui Mihaila Tamara în incinta Gării de Sud Chișinău la 30.05.2016 suma de 5 000 euro, iar la 01.06.2016, prin intermediul lui Dodon Irina, în incinta centrului de oficii situat pe bd. Ștefan cel Mare, 65, mun. Chișinău suma de 3000 euro, banii. După primirea mijloacelor bănești, Dodon Victor, la indicația lui Basaev Ruslan, i-a transmis lui Buzuleac Larisa, bani de care au dispus Basaev Ruslan împreună cu Buzuleac Larisa, procurându-și diferite bunuri. Astfel, părții vătămate Balaur Diana i-au fost cauzate daune în proporții deosebit de mari, în sumă totală de 175 000,32 lei. Prin acțiunile expuse, de către Buzuleac Larisa, în calitate de complice, a fost cauzat părților vătămate Machidon Rodica și Balaur Diana daune în proporții deosebit de mari în sumă totală de 2 061 153,72 lei.

Basaev Elena, este învinuită prin ordonanța de punere sub învinuire modificată și rechizitoriu, de acuzatorul de stat că, având rolul de complice, împreună și prin înțelegere prealabilă cu Basaev Ruslan, care a avut rolul de organizator și autor, și Buzuleac Larisa, care a avut rolul de complice, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, începând cu luna iulie 2015 până la 03.06.2016, aflându-se în mun. Chișinău și alte locuri neidentificate de către organul de urmărire penală, a pus la dispoziția organizatorului și complicilor mai multe

telefoane mobile de model "Samsung E1200" cu nr. de IMEI fals, modificat în 000000000000, cu aportul complicelui Basaev Elena, telefoane mobile care ulterior au fost utilizate la săvârșirea infracțiunii în discuții cu Vîrlan Iurii, Brai Irina, Malai Eduard și Dodon Victor, în scopul dobândirii ilegale de la partea vătămată Machidon Rodica a sumei de 95 400 euro. Astfel, Basaev Elena, i-a acordat mijloace și instrumente lui Basaev Ruslan, care îi este și soț, i-a prestat informații și ca rezultat acesta, la 18.12.2015, fiind deținut în penitenciarul 17-Rezina, prin intermediul sistemelor informatice și rețelei de socializare "Odnoklassniki" cu ID: <https://ok.ru/profile/581198343990> și nickname: „VLADISLAV”, postând în rețelele de socializare poze ce nu-i aparțin, la 18.12.2015 a inițiat o discuție cu Machidon Rodica cu ID: <https://ok.ru/profile/347390570377> nickname: „RODICA MACHIDON (COBAN)”, și în continuare a purtat discuții cu tentă romantică în scris și verbal cu partea vătămată, inducând-o în eroare prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase și anume comunicându-i părții vătămate Machidon Rodica că se numește Vladislav. În timp, comunicarea dintre Machidon Rodica și Basaev Ruslan, care s-a prezentat ca fiind „Vlad”, a căpătat un caracter intim, cu promisiuni false din partea ultimului de formare a unui cuplu cu aceasta, astfel acesta a obținut încrederea lui Machidon Rodica. Ulterior, 28.12.2015 -02.02.2016, Basaev Ruslan Victor, utilizând telefoane mobile de model "Samsung 1200" al căror IMEI a fost modificat în 000000000000, pentru a nu fi identificat, cu aportul lui Basaev Elena, telefoane care i-au fost transmise în penitenciar de către Buzuleac Larisa, prin camuflarea acestora în colete, precum și echipamentele mobile cu IMEI-le: xxx, cartelor SIM xxx, discuta, în vederea realizării planului criminal, cu Basaev Elena, Buzuleac Larisa și Dodon Victor, și profitând cu rea-credință de afecțiunea părții vătămate Machidon Rodica, continuând comunicarea cu aceasta sub identitate falsă, a prezentat prin intermediul rețelelor de socializare acesteia drept adevăr fapta mincinoasă precum că ar avea probleme cu organele de drept în legătură cu activitatea sa de întreprinzător și are nevoie de bani, determinând-o pe Machidon Rodica, prin comportamentul său viclean și dolosiv, sub pretextul unui împrumut, deși știa cu certitudine că nu-i va restitui banii, să-I transmită prin intermediari suma de 95 400 euro, care conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei, constituie 1886153.4 lei. Astfel, în perioada 28.12.2015 - 02.02.2016, Basaev Elena împreună și prin înțelegere prealabilă cu Basaev Ruslan Victor și Buzuleac Larisa, au dobândit ilicit mijloacele bănești de la Machidon Rodica, în câteva tranșe prin intermediul lui Dodon Victor, care presta servicii de taxi, și Perlei Tatiana, care, la indicația lui Basaev Ruslan, au utilizat unul din telefoanele mobile de model "Samsung 1200" al căror IMEI a fost modificat în 000000000000 cu aportul lui Basaev Elena și transmis lui Dodon Victor de către Buzuleac Larisa, și respectiv primeau aceste mijloace bănești pe teritoriul mun. Chișinău de la Brai Irina, Vîrlan Iuri și Malai Eduard, prieteni ai părții vătămate, care ridicau sumele bănești de la instituțiile bancare, urmare a transferurilor de bani efectuate pe numele lor de către partea vătămată, sau care iau împrumutat părții vătămate banii. După primirea mijloacelor bănești, Dodon Victor, la indicația lui Basaev Ruslan, i-a transmis lui Buzuleac Larisa, bani de care, ulterior, au dispus Basaev Ruslan împreună cu Basev Elena și Buzuleac Larisa, procurând-u-și diferite bunuri. Acțiunile lui Basaev Elena Vasile au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art.art.42 alin.(5), 190 alin.(5) Cod penal că, în calitate de complice, a săvârșit infracțiunea prevăzută de - escrocherie - dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a persoanei prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința părților, iar identitatea acestuia este motivul determinant al

încheierii actului juridic, actului juridic năl încheierea căruia a fost determinat și de comportamentul dolosiv și viclean, care a produs daune considerabile, în proporții deosebit de mari, infracțiune săvârșite de mai multe persoane.

3. Neîind de acord cu sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 05 iunie 2019, au depus apel procurorul, avocatul Ceachir Anatolie în numele inculpatului Basaev Ruslan, avocatul Jelamschi Eugenia în numele inculpatului Basaev Ruslan, avocatul Popescu Dorin în numele inculpatei Basaev Elena, avocatul Mîța Oleg în numele inculpatei Buzuleac Larisa, avocatul Dumitru Cucu în numele părții civilmente responsabile Gancear Liubovi, avocatul Ionaș Gherghie în numele părții vătămăte Machidon Rodica.

3.1. Procurorul, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a o recunoaște vinovată pe Basaev Elena de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.art.42 alin.(5), 190 alin.(5) Cod penal, stabilindu-i-se în baza acestei legi și în conformitate cu art.75, Cod penal, pedeapsa de 10 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, pentru femei, cu privare de a ocupa funcții și exercita activități legate de gestionarea mijloacelor financiare, pe un termen de 5 ani, cât și menținerea sechestrului aplicat prin încheierile din 16.06.2016, 17.06.2016 și din 25.07.2016.

În motivarea apelului, procurorul a invocat următoarele:

- sentința este una neîntemeiată, ilegală, bazată pe niște concluzii pripite, fără analiza prin coroborare a probatoriului administrat, fără aprecierea tuturor probelor acuzării, întemeiată pe apreciere subiectivă și eronată a circumstanțelor faptei, motiv pentru care urmează a fi casată în parte, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata Basaev Elena să fie recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art.art.42 alin.(5), 190 alin.(5) Cod penal;

- obiectul material îl constituie mijloacele financiare transmise prin intermediari lui Basaev R., Buzuleac L. și Basaev Elena, prin diferite persoane intermediare, și anume Machidon R. a transmis suma totală de 1 886 153.4 lei, iar Balaur Diana - 175 000,32 lei;

- dobândirea bunului - mijloacele financiare în cadrul cercetării judecătorești a fost stabilită cu certitudine transmiterea mijloacelor financiare, prin intermediari lui Basaev R., Buzuleac L. și Basaev Elena, prin diferite persoane intermediare, și anume Machidon R. a transmis suma totală de 1 886 153.4 lei, iar Balaur Diana - 175 000,32 lei, prin declarațiile părților vătămăte, martorilor, inclusiv înscrisurilor cercetate, proceselor verbale a acțiunilor de urmărire penale cât și procesele verbale de consemnare a MSI;

- urmează a fi apreciate critic declarațiile inculpaților și părții civilmente responsabile Guțu Lidia, precum că imobilul amplasat pe adresa mun. Chișinău str. A. S. Radauțanu 9, ap.122a, aparține lui Guțu Lidia, care este mama învinuitei Basaev Elena, deoarece Guțu Lidia este pensionară, nu cunoaște numărul apartamentului care este chipurile cumpărat de dumneaei, până la pensie și ea și soțul, care a decedat în iunie 2015, au lucrat paznic, șofer, aveau pensia de până la 1 300 lei, de procurarea apartamentului s-a ocupat Basaev R., apartamentul nu l-a văzut până a fi procurat, nu cunoaște dacă a fost întocmită recipisă, viza de reședință a dumneaei a rămas în sat, nu cunoaște numărul corect al apartamentului, recipisă prin care Fînaru Olimpia confirmă primirea banilor se păstra la Basaev Elena;

- consideră că urmau a fi apreciate critic declarațiile lui Lesnic Alexandr, care a declarat că a împrumutat lui Basaev Elena 5 000 euro, a declarat că i-a împrumutat banii în 2017, ca

ulterior după întrebările insistente a apărării să comunice că în 2016, iar la întrebarea acuzării despre veniturile dumnealui a refuzat să răspundă. Or în cadrul urmăririi penale s-a stabilit că, instalarea în domiciliu cet. Basaev Ruslan și Basaev Elena a aparatelor ce asigură supravegherea și înregistrarea audio și video, a celor de fotografie și de filmat și anume a camerei de învedere de lungă durată a Penitenciarului nr. 16 Pruncul, și stenogramei - că anume din banii dobândiți ilegal de către Basaev Ruslan au fost procurate casa și automobilul;

- prima instanță a stabilit neîntemeiat că, în speță, nu a fost stabilit că Basaev Elena cunoștea de intenția criminală a lui Basaev Ruslan, or, prin materialele cauzei se atestă contrariul;

- prima instanță neîntemeiat a anulat sechestrul aplicat în temeiul încheierii judecătorului de instrucție din 25.07.2016 în partea ce ține de apartamentul nr.122a situat mun. Chișinău, sector Rîșcani, str. Academician Sergiu Rădăuțanu, 9, nr. cadastral 0100414.401.04.203, înregistrat pe numele lui Guțu Lidia, a.n.04.06.1951, deoarece părțile vătămate Machidon Rodica și Balaur Diana, prin ordonanța organului de urmărire penală, au fost recunoscute părți civile, au înaintat acțiuni civile față de inculpați, concretizate în cadrul cercetării judecătorești;

- acuzarea conchide că în cadrul cercetării judecătorești, s-a stabilit cu certitudine că apartamentul dat a fost procurat din mijloacele financiare ale lui Basaev Ruslan, pentru soția sa Basaev Elena, fiind înregistrat pe numele lui Guțu L., pentru a nu trezi suspiciuni;

- prima instanță greșit a dispus trecerea în folosul statului a celor 9 950 euro mijloace financiare depistate și ridicate în urma percheziției la domiciliul cet. Buzuleac Larisa, atrage atenția că acești bani au fost ridicați în cadrul percheziției la domiciliu lui Buzuleac, în următoarea zi după transmiterea banilor din partea părții vătămate Balaur Diana, asupra căroră s-a aplicat sechestrul în vederea recuperării prejudiciului părților vătămate. Astfel sechestrul asupra apartamentului nr. 122a situat mun. Chișinău, sector Rîșcani, str. Academician Sergiu Rădăuțanu, 9, nr. cadastral 0100414.401.04.203, înregistrat pe numele lui Guțu Lidia, a.n.04.06.1951 și asupra a 9 950 euro, urmează a fi menținut anume pentru recuperarea prejudiciului cauzat prin infracțiuni părților vătămate.

3.2. Avocatul Ceachir Anatolie în numele inculpatului Basaev Ruslan, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, precum și a încheierilor protocolare a primei instanțe privind respingerea cererii de strămutare a cauzei penale la o altă instanță conform competenței teritoriale, de respingerea cererii de conexarea a cauzelor penale într-o singură procedură, de respingerea cererii de numire a expertizei judiciare complexe, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei sentințe de achitare în privința inculpatului Basaev Ruslan, pe motivul lipsei faptei infracțiunii și elementelor infracțiunii incriminate.

În motivarea apelului, avocatul a invocat următoarele:

- cauza a fost pornită la comandă, cu scopul de a intimida familia Basaev la unele intimidări, influențe și răfuială fizică și psihică;

- prima instanță de la bun început s-a manifestat în defavoarea inculpaților, fapt care se confirmă prin respingerea cererilor și demersurilor părții apărării însoțită de ignorarea totală a drepturilor procesuale ale inculpatului, ignorarea vădită și premeditată a drepturilor ei la un proces echitabil, garantate de art.6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care privite în ansamblu nu pot fi caracterizate altfel, decât procedurile care se cataloghează ca o încălcare gravă față de principiile de bază ale unui proces

judiciar echitabil, conduse cu desconsiderarea totală a drepturilor părții apărării, care prezintă o încălcare fundamentală a dreptului inculpatului la un proces echitabil;

- s-a încălcat grav competența teritorială, fapt ce afectează sentința dată;

- prima instanță a respins nemotivat cererile părții apărări privind numirea expertizei judiciare complexe, în vederea stabilirii circumstanțelor deosebit de importante în prezenta cauză penală;

- prima instanță a ignorat solicitarea părții apărării prin care consideră că acuzarea adusă inculpaților este una ilegală, aberantă și fără temeiuri juridice contrar prevederilor art.94 alin.(1) pct. 4), 8), 12), art.251 și art.281 Cod de procedură penală, fiind modificată în sensul agravării la finele cercetării judecătorești;

- prima instanță a interpretat eronat și abuziv ce ține de recunoașterea ca părți vătămate pe Machidon Rodica și Balaur Diana;

- în cadrul ședinței partea apărării în prima instanță a prezentat probe ce combat pe deplin argumentele părții acuzării, iar instanța nu s-a expus în sentința nici ca argumente admise sau respinse;

- fără o analiză obiectivă, multilaterală a circumstanțelor de fapt și de drept, fără a înlătura contradicțiile esențiale dintre declarațiile martorilor acuzării, martorii apărării și inculpați și alte probe, prima instanță invocă unele împrejurări aberante în soluția sa, precum că vina este dovedită pe deplin în sustragerea sumei de 95 400 euro;

- trezesc mari dubii în ce mod instanța a constatat latura obiectivă și legătura cauzală în acțiunile inculpatului Basaev Ruslan;

- instanța urma să aprecieze critic declarațiile martorilor acuzării Dodon Victor, Perlei Tatiana, ș.a., deoarece anume acești martori au și realizat latura obiectivă a infracțiunii prin primirea de mijloace bănești, prin inducerea în eroare (schimbul de nume și profesia de avocat), prin comportamentul dolosiv și viclean. Reieșind și din faptul că anume aceste persoane au avut statut de bănuți iar ulterior ca martori ai acuzării;

- partea apărării, avocatul Anatolie Ceachir, atât la urmărirea penală cât și în susținerile verbale, s-a expus referitor la inadmisibilitatea și nulitatea probelor, însă instanța de fond nu s-a expus în sentință referitor la aceste motive, dimpotrivă instanța își motivează soluția pe probe care au fost obținute contrar prevederilor procesuale, ca fiind obținute cu încălcarea gravă a procedurii penale și anume a art.art.94, 95 Cod de procedură penală;

- consideră că lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal incriminate inculpatului Basaev Ruslan.

3.3. Avocatul Jelamschi Eugenia în numele inculpatului Basaev Ruslan, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, cu admiterea apelului avocatului Ceachir Anatolie, suplimentar a solicitat reducerea pedepsei cu 2 zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv.

În motivarea apelului suplimentar, avocatul a invocat că competența CCCI al INI IGP este stabilită prin Legea nr.320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului și Ordinul MAI nr.213 din 33.07.2013 cu privire la aprobarea Regulamentului Inspectoratului național de investigații al IGP, prin urmare art.190 Cod penal face parte din categoria infracțiunilor contra patrimoniului, respectiv, nu este de competența stabilită la p.5-9 din Lege. În acest context, a reținut că în procesul urmăririi penale, în cauza dată, au fost încălcate prevederile legale privind competența după materie, fapt ce atrage după sine nulitatea actelor procedurale și nu poate fi înlăturată în nici un mod.

3.4. Avocatul Popescu Dorin în numele inculpatei Basaev Elena, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea parțială a acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a modifica temeiul de achitare și a achita din motivul că în acțiunile sau inacțiunile acesteia, nu s-a constatat existența faptei infracțiunii; a respinge acțiunile civile înaintate de Balaur Diana și Machidon Rodica; a anula sechestrul aplicat pe bunurile ce aparțin lui Basaev Elena și cu restituirea acestora.

În motivarea apelului avocatul a invocat următoarele:

- având în vedere probele puse la baza învinuirii lui Basaev Elena în comiterea infracțiunii prevăzute de art.42 alin.(5), 190 alin.(5) Cod penal, precum și analiza coroborată a materialului probator, prima instanță nu a putut răsturna prezumția de nevinovăție a inculpatei Basaev Elena, astfel prima instanță a ajuns la concluzia că nu s-a constatat faptul ca Basaev Elena a participat în calitate de complice, împreună și prin înțelegere prealabilă cu Basaev Ruslan, care a avut rolul de organizator și autor, și Buzuleac Larisa, care a avut rolul de complice, a dobândit prin escrocherie de la partea vătămată Machidon Rodica mijloace bănești;

- prima instanță a specificat că în cadrul cercetării judecătorești probele administrate pentru elucidarea faptelor și împrejurărilor cauzei sub toate aspectele în condiții de nemijlocire, publicitate și contradictorialitate, nu dovedesc că Basaev Elena este culpabilă de comiterea infracțiunilor imputate;

- din constatările făcute de prima instanță, bazate pe circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei cercetate în instanță de judecată, s-a stabilit cu certitudine faptul că Basaev Elena nu a comis faptele ce i se incriminează, adică nu a comis infracțiunea prevăzută de art.art.42 alin.(5), 190 alin.(5) Cod penal, prin urmare, în acțiunile sau inacțiunile acesteia, nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, prevăzută de art.art.42 alin.(5), 190 alin.(5) Cod penal, ce constituie temei de achitare prevăzut la art.390 alin.(1) pct. 1) Cod de procedură penală;

- cu referire la acțiunea civilă potrivit art.387 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, în speță se impune respingerea acțiunii civile înaintate de părțile vătămate Machidon Rodica și Balaur Diana, în partea solicitării încasării prejudiciului pretins, de la Basaev Elena și de la Guțu Lidia, or la cererea de chemare în judecată nu sunt anexate careva probe din care să rezulte prejudiciul cauzat în mărime de 8 000 Euro, precum și probe din care să rezulte vinovăția lui Basaev Elena în cauzarea acestui prejudiciu lui Balaur Diana, cu descrierea acțiunilor și/sau inacțiunilor prevăzute la art.1398 alin.(1) Cod civil;

- la fel, reclamanta, nu a indicat fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia, emisă de Basaev Elena, în privința reclamantei, prin care reclamantei i-ar fi fost cauzat un prejudiciu;

- la fel, nu a indicat și acțiunile interzise de legea penală comise de Basaev Elena, prin care nemijlocit, lui Balaur Diana, i-a fost cauzat prejudiciul în mărime de 8 000 lei, după cum prevede art.219 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală;

- la caz, automobilul de model Mercedes ML250, este proprietate personală a lui Basaev Elena, iar ultima a fost achitată de sub învinuirea adusă. Totodată, în speță lipsesc careva temeiuri de răspundere contractuală sau delictuală a lui Basaev Elena.

3.5. Avocatul Mîța Oleg în numele inculpatei Buzuleac Larisa, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata Buzuleac Larisa urmează a fi achitată pe motiv că fapta nu a fost comisă de ea.

În motivarea apelului avocatul a invocat următoarele:

- sentința de condamnare pronunțată în privința inculpatei Buzuleac Larisa, nu conține descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, cu indicarea locului, timpului, modului săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii;

- la fel, sentința de condamnare pronunțată în privința lui Buzuleac Larisa nu reflectă nici probele pe care se întemeiază concluziile primei instanțe de judecată;

- prima instanță a dedus doar că, prin acțiunile lui Buzuleac Larisa a fost epuizată ultima fază a laturii obiective, și anume cauzarea urmărilor prejudiciabile în proporții deosebit de mari și a fost constatată legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile;

- deși faptele imputate cet. Buzuleac Larisa, ar fi comise în complicitate cu Basaev Ruslan și ar constitui două epizoade, sentința pronunțată în privința acesteia nu conține o descriere separată a acțiunilor cet. Buzuleac Larisa de însușire a mijloacelor bănești de la părțile vătămate Machidon Rodica și Balaur Diana, în special cele de epuizare a ultimei faze a laturii obiective a infracțiunii de escrocherie.

3.6. Avocatul Cucu Dumitru în numele părții civilmente responsabile Gancear Liubovi, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea parțială a acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a dispune respingerea acțiunii civile, înaintate în privința lui Gancear Liubovi, anularea ordonanței organului de urmărire penală al INI prin care Gancear Liubovi, a fost recunoscută ca parte civilmente responsabilă în cadrul cauzei penale nr. 2016560008 din 22.06.2016; anularea sechestrului dispus prin încheierea din 25 iulie 2016, asupra bunurilor care îi aparțin lui Gancear Liubovi.

În motivarea apelului avocatul a invocat următoarele:

- prima instanță prin încasarea de la Gancear Liubovi - parte civilmente responsabilă - în limita bunurilor sechestrate în temeiul încheierii din 25 iulie 2016 - în beneficiul lui Machidon Rodica prejudiciul material în mărime de 95 400 euro, a expropriat proprietarul (Gancear Liubovi) de bunurile care îi aparțin în proprietate;

- Gancear Liubovi, nu poate avea calitatea procesuală de parte civilmente responsabilă, deoarece nu este material responsabilă deci nu este subiectul răspunderii juridice materiale;

- nici legea nu prevede condiții sau modalități de atribuire lui Gancear Liubovi, calitatea de parte civilmente responsabilă și inclusiv nu este material responsabilă în privința lui Machidon Rodica, în limita bunurilor sechestrate în temeiul încheierii din 25 iulie 2016 - în beneficiul lui Machidon Rodica prejudiciul material în mărime de 95 400 euro;

- prima instanță nu a stabilit care este sursa de apariție a obligației lui Gancear Liubovi de repara prejudiciul adus lui Machidon Rodica;

- legătura de cauzalitate dintre fapta lui Gancear Liubovi (faptă care nici nu există) și prejudiciul lui Machidon Rodica, în mărime de 95 400 euro, nu s-a constatat și instanța nu a verificat acest aspect. În această parte sentința instanței penale nu este motivată, făcându-se referire doar că se admite acțiunea civilă și se încasează de la Gancear Liubovi suma;

- sentința instanței penale în privința încasării de la Gancear Liubovi, în beneficiul lui Machidon Rodica a sumei de 95 400 euro, nu este motivată dar este arbitrară;

- pe tot parcursul procesului de judecată partea civilmente responsabilă, nu a fost citată de a se expune asupra contestațiilor sale asupra calității de parte civilmente responsabilă și asupra ilegalității aplicării sechestrului de către organul de urmărire penală. Examinarea cauzei în lipsa justițiabilului și neacordarea posibilității de a se expune pe marginea contestației constituie fără echivoc încălcarea dreptului la un proces echitabil deoarece procesul nu a avut

un caracter contradictoriu și nu s-a asigurat egalitatea armelor în proces. Nici Gancear Liubovi, nici avocatul nu au fost citați în instanța de judecată pentru a se expune pe marginea acțiunii civile și de a susține în instanță contestația asupra acțiunii civile.

3.7. Avocatul Ionaș Gheorghe în numele părții vătămate Machidon Rodica, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea achitării inculpatei Basaev Elena, soluționării acțiunii civile și măsurilor asigurătorii, rejudecării cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care Basaev Elena să fie recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art.art.42 alin.(5), 190 alin.(5) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse de 10 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, pentru femei, cu privare de a ocupa funcții și exercita activități legate de gestionarea mijloacelor financiare pe un termen de 5 ani. A admite acțiunea civilă, cu dispunerea încasării, din contul inculpaților Basaev Ruslan, Buzuleac Larisa și Basaev Elena, a părții civilmente responsabile Gancear Liubov și a părții civilmente responsabile Guțu Lidia în folosul părții vătămate Machidon Rodica a prejudiciului material cauzat în mărime de 95 400 și a comisioanelor bancare în sumă de 2 000 (două mii) euro, iar în total a sumei de 97 400 euro sau echivalentul în lei moldovenești conform cursului oficial de schimb valutar la data executării hotărârii. Dispunerea încasării, din contul inculpaților Basaev Ruslan. Buzuleac Larisa și Basaev Elena, a părții civilmente responsabile Gancear Liubov și a părții civilmente responsabile Guțu Lidia în folosul părții vătămate Machidon Rodica a dobânzii de întârziere pentru perioada 02.02.2016-22.08.2017, în mărime de 30 463.52 euro, sau echivalentul în lei moldovenești conform cursului oficial de schimb valutar la data executării hotărârii și a cheltuielilor judiciare pentru traducerea actelor în sumă de 450 lei. Dispunerea încasării din contul inculpaților Basaev Ruslan. Buzuleac Larisa și Basaev Elena, a părții civilmente responsabile Gancear Liubov și a părții civilmente responsabile Guțu Lidia în folosul părții vătămate Machidon Rodica a prejudiciului moral cauzat în mărime de 5 000 000 (cinci milioane lei). A menține integral măsurile asigurătorii sub formă sechestre aplicate prin încheierea judecătorului de instrucție Buiucani, mun. Chișinău, din 17.06.2016 și aplicarea sechestrului asupra bunurilor personale ale inculpaților.

În motivarea apelului avocatul a invocat următoarele:

- consideră că din perspectiva laturii subiective și obiective a componenței de infracțiune prin escrocherie, acțiunile inculpatei Basaev Elena se coroborează cu intenția de a dobândi ilicit mijloacele bănești ale altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, iar vinovăția acesteia în comiterea infracțiunii incriminate a fost dovedită pe deplin;

- este incorectă soluția primei instanțe privind admiterea parțială a acțiunii civile înaintate de partea vătămată Machidon Rodica, or, pe parcursul cercetării judecătorești sa confirmat cu certitudine faptul că, prin acțiunile sale, Basaev Ruslan, Basaev Elena și Buzuleac Larisa intenționat au comis infracțiunea de escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a persoanei prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința părților, iar identitatea acestuia este motivul determinant al încheierii actului juridic, actului juridic nul încheierea căruia a fost determinat și de comportamentul dolosiv și viclean, care a produs daune considerabile, în proporții deosebit de mari, infracțiune săvârșite de mai multe persoane;

- în aceste condiții, ținând cont de acțiunile ilegale ale lui Basaev Ruslan, Basaev Elena și Buzuleac Larisa privind însușirea ilegală a mijloacelor bănești precum și de existența unor

obligații juridice de restituire a sumelor primite, neexecutate până la moment, consider că la caz sunt întrunite toate condițiile neexecutării unor obligații imputabile inculpaților și sunt aplicabile prevederile art.art.572 și 619 Cod civil;

- prin acțiunile infracționale intenționate ale inculpaților Basaev Ruslan, Basaev Elena și Buzuleac Larisa au fost provocate părții vătămate Machidon Rodica mari suferințe sufletești prin faptul că aceasta a fost deposedată de o mare sumă de bani, care a fost împrumutată pe un termen scurt de la prieteni și cunoscuți iar la moment nu are posibilitate să-i restituie. Totodată deposedarea de mijloacele bănești i-a afectat grav starea sănătății părții vătămate iar aceasta are nevoie permanentă de asistență medicală psihiatrică- psihologică. Până în prezent partea vătămată Machidon Rodica nu și-a recăpătat liniștea sufletească, consecințele acestei infracțiuni și celor ce s-a întâmplat au marcat-o profund pentru tot restul vieții, nu crede că în viitorul apropiat va reuși să-și recapete integritatea psihică și să revină la o viață normală. Consideră că, în cazul dat, la stabilirea compensației pentru prejudiciul moral, instanța de judecată urmează să tina cont de încălcarea vitală a drepturilor patrimoniale și suportare a suferințelor psihice, manifestate prin deposedarea de mijloacele bănești;

- în legătură cu înaintarea acțiunii civile și nerestituirea de către inculpați a mijloacelor bănești însușite de la partea vătămată, sechestrele aplicate și indicate supra urmează a fi menținute de instanța de apel.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 aprilie 2021, a fost respins apelul avocatului în interesele părții vătămate Machidon Rodica, apelul avocatului în interesele d-nei Basaev Elena, apelul avocatului în interesele d-nei Buzuleac Larisa.

A fost admis apelul procurorului, apelul avocatului în interesele inculpatului Basaev Ruslan, apelul avocatului în interesele părții civilmente responsabile Gancear Liubovi, casată parțial sentința, în partea stabilirii pedepsei lui Basaev Ruslan, achitării inculpatei Basaev Elena, condamnării inculpatei Buzuleac Larisa, acțiunii civile și a încasării prejudiciului de la partea civilmente responsabilă Gancear Liubovi și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Basaev Ruslan a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal și se condamnă la o pedeapsă penală sub formă de închisoare pe un termen de 9 ani, cu executarea pedepsei penale în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita activitate legată de gestionarea resurselor financiare pe un termen de 5 ani.

În temeiul art.85 Cod penal, a fost stabilită pedeapsa definitivă pentru cumul de sentințe sub formă de închisoare pe un termen de 15 ani, cu executarea pedepsei penale în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita activitate legată de gestionarea resurselor financiare pe un termen de 5 ani.

Buzuleac Larisa a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art.323 alin.(1) Cod penal și se liberează de pedeapsă din motivul intervenirii prescripției.

Procesul penal în privința d-nei Basaev Elena, în baza art.323 alin.(1) Cod penal, se încetează din motiv că există alte circumstanțe care împiedică tragerea la răspundere penală.

S-a dispus de a încasa, în mod solidar, de la Basaev Ruslan, Basaev Elena, Buzuleac Larisa în beneficiul părții vătămate Machidon Rodica a sumei de 95 400 euro cu titlu de prejudiciu material și a sumei de 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Suma în valută străină urmează a fi convertită în moneda națională conform cursului oficial la data executării obligației.

S-a dispus de a încasa, în mod solidar, de la Basaev Ruslan, Buzuleac Larisa în beneficiul părții vătămate Balaur Diana a sumei de 8 000 euro cu titlu de prejudiciu material și a sumei de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

S-a anulat ordonanța organului de urmărire penală prin care Gancear Liubovi a fost recunoscută în calitate de parte civilmente responsabilă.

S-a menținut sechestru dispus prin încheierea instanței de judecată din 25 iulie 2016 asupra bunurilor ce aparțin d-nei Gancear Liubovi pe o perioadă de 1 lună din momentul adoptării deciziei cu ulterioara ridicare a acestuia.

Celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

4.1. În motivarea soluției, instanța de apel a invocat că, la pronunțarea sentinței, prima instanță incorect a stabilit că circumstanțele de fapt și de drept demonstrează incontestabil faptul că inculpatul Basaev Ruslan a comis fapta prevăzută de art.42 alin.(2), (3) art.190 alin.(5) Cod penal, or, acțiunile acestuia urmează a fi încadrate în baza art.190 alin.(5) Cod penal, din care motiv instanța de apel va admite apelul avocatului în interesele inculpatului Basaev Ruslan și v-a casa sentința primei instanțe în această parte. De asemenea, instanța de apel a considerat că, la adoptarea sentinței contestate, prima instanță incorect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, și astfel, eronat a ajuns la concluzia că, inculpata Basaev Elena învinuită de comiterea infracțiunii prevăzute de art.art.42 alin.(5), 190 alin.(5) Cod penal, urmează a fi achitată din motivul că fapta nu a fost comisă de inculpat, din care motiv instanța de apel va admite apelul acuzatorului de stat și v-a casa sentința primei instanțe în această parte. La fel, instanța de apel a considerat că prima instanță la adoptarea sentinței contestate incorect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, și astfel, eronat a ajuns la concluzia că, inculpata Buzuleac Larisa a comis fapta prevăzută de art.42 alin.(5), art.190 alin.(5) Cod penal, or, acțiunile acesteia urmează a fi încadrate în baza art.323 alin.(1) Cod penal, din care motiv instanța de apel va casa sentința primei instanțe în această parte.

Instanța de apel a constatat următoarele circumstanțe de fapt:

Basaev Ruslan, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, la 18.12.2015, fiind deținut în penitenciarul 17-Rezina, prin intermediul sistemelor informatice și rețelei de socializare "Odnoklassniki" cu ID: <https://ok.ru/profile/581198343990> și nickname: „VLADISLAV", postând în rețelele de socializare poze ce nu-i aparțin, la 18.12.2015 a inițiat o discuție cu Machidon Rodica cu ID: <https://ok.ru/profile/347390570377> nickname: „RODICA MACHIDON (COBAN)", și în continuare a purtat discuții cu tentă romantică în scris și verbal cu partea vătămată, inducând-o în eroare prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase și anume comunicându-i părții vătămate Machidon Rodica că se numește Vladislav. În timp, comunicarea dintre Machidon Rodica și Basaev Ruslan, care s-a prezentat ca fiind „Vlad", a căpătat un caracter intim, cu promisiuni false din partea ultimului de formare a unui cuplu cu aceasta, astfel acesta a obținut încrederea lui Machidon Rodica. Ulterior, 28.12.2015 -02.02.2016, Basaev Ruslan, utilizând telefoane mobile de model "Samsung 1200" al căror IMEI a fost modificat în 000000000000, pentru a nu fi identificat, telefoane care i-au fost transmise în penitenciar de către Buzuleac Larisa, prin camuflarea acestora în colete, precum și echipamentele mobile cu IMEI-le: xxx, cartelor SIM xxx, discuta, în vederea realizării planului criminal, cu Buzuleac Larisa și Dodon Victor, și profitând cu rea-credință de afecțiunea părții vătămate Machidon Rodica, continuând comunicarea cu aceasta sub identitate falsă, a prezentat prin intermediul rețelelor de socializare acesteia drept adevăr

fapta mincinoasă precum că ar avea probleme cu organele de drept în legătură cu activitatea sa de întreprinzător și are nevoie de bani, determinând-o pe Machidon Rodica, prin comportamentul său viclean și dolosiv, sub pretextul unui împrumut, deși știa cu certitudine că nu-i va restitui banii, să-i transmită prin intermediari suma de 95 400 euro, care conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei, constituie 1 886 153.4 lei. Astfel, în perioada 28.12.2015 - 02.02.2016, Basaev Ruslan Victor, a dobândit ilicit mijloacele bănești de la Machidon Rodica, în câteva tranșe prin intermediul lui Dodon Victor, care presta servicii de taxi, și Perlei Tatiana, care, la indicația lui Basaev Ruslan, au utilizat unul din telefoanele mobile de model "Samsung 1200" al căror IMEI a fost modificat în 000000000000 și transmis lui Dodon Victor de către Buzuleac Larisa, și respectiv primeau aceste mijloace bănești pe teritoriul mun. Chișinău de la Brai Irina, Vîrlan Iuri și Malai Eduard, prieteni ai părții vătămate, care ridicau sumele bănești de la instituțiile bancare, urmare a transferurilor de bani efectuate pe numele lor de către partea vătămată, sau care i-au împrumutat părții vătămate banii. După primirea mijloacelor bănești, Dodon Victor, la indicația lui Basaev Ruslan, i-a transmis lui Buzuleac Larisa, bani de care, ulterior, au dispus Basaev Ruslan împreună cu Buzuleac Larisa, procurând diferite bunuri. Astfel, părții vătămate Machidon Rodica i-au fost cauzate daune în proporții deosebit de mari, în sumă totală de 1 886 153.4 lei.

Tot el, Basaev Ruslan, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, în perioada de la începutul primăverii anului 2016 -02.06.2016, fiind deținut în Penitenciarul 16, amplasat în mun. Chișinău, com. Pruncul, prin intermediul sistemelor informatice și rețelei de socializare "Odnoklassniki" cu ID: <https://ok.ru/profile/571513269201> și nickname: "A R M", precum și Viber cu id: „Artiom" și nr. xxx a contactat-o pe Balaur Diana la nr. +xxx, și în continuare a purtat discuții cu tentă romantică în scris și verbal cu partea vătămată, inducând-o în eroare prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase și anume comunicându-i părții vătămate Balaur Diana că se numește Tcaciuc Artiom, în timp, comunicarea a căpătat un caracter intim, astfel Basaev Ruslan a obținut încrederea lui Balaur Diana. Ulterior, în perioada 25.05.2016 - 02.06.2016, Basaev Ruslan, profitând cu rea-credință de afecțiunea părții vătămate Balaur Diana, continuând comunicarea cu aceasta sub identitate falsă, prezentându-i lui Balaur Diana drept adevăr fapta mincinoasă precum că ar avea probleme cu organele de drept în legătură cu activitatea sa de întreprinzător și are nevoi de bani, a determinat-o pe Balaur Diana, prin comportamentul său viclean și dolosiv, sub pretextul unui împrumut, deși știa cu certitudine că nu-i va restitui banii, să-i transmită prin intermediari suma de suma de 8000 de euro, echivalentul conform ratei oficiale a BNM a 175 000,32 lei. În vederea realizării planului, Buzuleac Larisa, la indicația lui Basaev Ruslan, i-a transmis lui Dodon Victor un telefon mobil de model "Samsung 1200". Ulterior, Basaev Ruslan Victor, a dobândit ilicit mijloacele bănești de la Balaur Diana, prin intermediul lui Dodon Victor, care la indicația lui Basaev Ruslan, a primit, în două tranșe, banii lui Balaur Diana, prin intermediul lui Mihaila Tamara în incinta Gării de Sud Chișinău la 30.05.2016 suma de 5000 euro, iar la 01.06.2016, prin intermediul lui Irina Dodon în incinta centrului de oficii situat pe bd. Ștefan cel Mare nr.65, mun. Chișinău suma de 3 000 euro. După primirea mijloacelor bănești, Dodon Victor, la indicația lui Basaev Ruslan, i-a transmis lui Buzuleac Larisa, bani de care au dispus Basaev Ruslan împreună cu Buzuleac Larisa, procurând-u-și diferite bunuri. Astfel, cauzând părții vătămate Balur Diana daune în proporții deosebit de mari, în sumă de 175 000,32 lei.

Buzuleac Larisa, în perioada 28.12.2015 - 02.02.2016, a primit mijloacele bănești de la Machidon Rodica, în câteva tranșe prin intermediul lui Dodon Victor, care presta servicii de taxi, și Perlei Tatiana, care, la indicația lui Basaev Ruslan, au utilizat unul din telefoanele mobile de model "Samsung 1200" al căror IMEI a fost modificat în 000000000000 și transmis lui Dodon Victor de către Buzuleac Larisa, și respectiv primeau aceste mijloace bănești pe teritoriul mun. Chișinău de la Brai Irina, Vîrlan Iuri și Malai Eduard, prieteni ai părții vătămate, care ridicau sumele bănești de la instituțiile bancare, urmare a transferurilor de bani efectuate pe numele lor de către partea vătămată, sau care i-au împrumutat părții vătămate banii. După primirea mijloacelor bănești, Dodon Victor, la indicația lui Basaev Ruslan, i-a transmis lui Buzuleac Larisa, bani de care, ulterior, au dispus Basaev Ruslan împreună cu Buzuleac Larisa, procurând-u-și diferite bunuri. Astfel, părții vătămate Machidon Rodica i-au fost cauzate daune în proporții deosebit de mari, în sumă totală de 1 886 153,4 lei.

Tot ea, Buzuleac Larisa, în perioada deținerii lui Basaev Ruslan de la începutul primăverii anului 2016 — 02.06.2016, a primit mijloacele bănești de la Balaur Diana, prin intermediul lui Dodon Victor, care la indicația lui Basaev Ruslan, a primit, în două tranșe, banii lui Balaur Diana, prin intermediul lui Mihaila Tamara în incinta Gării de Sud Chișinău la 30.05.2016 suma de 5000 euro, iar la 01.06.2016, prin intermediul lui Irina Dodon, în incinta centrului de birouri situat pe bd. Ștefan cel Mare, 65, mun. Chișinău suma de 3000 euro, banii. După primirea mijloacelor bănești, Dodon Victor, la indicația lui Basaev Ruslan, i-a transmis lui Buzuleac Larisa, bani de care au dispus Basaev Ruslan împreună cu Buzuleac Larisa, procurând-u-și diferite bunuri. Astfel, părții vătămate Balur Diana i-au fost cauzate daune în proporții deosebit de mari, în sumă totală de 175 000,32 lei.

Basaev Elena, în perioada 28.12.2015 - 02.02.2016, urmărind scopul favorizării infracțiunii, au primit mijloacele bănești de la Machidon Rodica, în câteva tranșe prin intermediul lui Dodon Victor, care presta servicii de taxi, și Perlei Tatiana, care, la indicația lui Basaev Ruslan, au utilizat unul din telefoanele mobile de model "Samsung 1200" al căror IMEI a fost modificat în 000000000000 cu aportul lui Basaev Elena și transmis lui Dodon Victor de către Buzuleac Larisa, și respectiv primeau aceste mijloace bănești pe teritoriul mun. Chișinău de la Brai Irina, Vîrlan Iuri și Malai Eduard, prieteni ai părții vătămate, care ridicau sumele bănești de la instituțiile bancare, urmare a transferurilor de bani efectuate pe numele lor de către partea vătămată, sau care iau împrumutat părții vătămate banii. După primirea mijloacelor bănești, Dodon Victor, la indicația lui Basaev Ruslan, i-a transmis lui Buzuleac Larisa, bani de care, ulterior, au dispus Basaev Ruslan împreună cu Basev Elena și Buzuleac Larisa, procurând-u-și diferite bunuri.

Instanța de apel a constatat că fapta comisă de către inculpați urmează a fi calificată în felul următor:

- inculpatul Basaev Ruslan în baza art.190 alin.(5) Cod penal, după semnele calificative - escrocherie - dobândirea ilicită a bunurilor altor persoane, inducând în eroare mai multe persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința părților, iar identitatea acestuia este motivul determinant al încheierii actului juridic, actului juridic nul încheierea căruia a fost determinat și de comportamentul dolosiv și viclean, care a produs daune considerabile, în proporții deosebit de mari;

- inculpata Buzuleac Larisa în baza art.323 Cod penal, după semnele calificative - favorizarea dinainte nepromisă a infracțiunii deosebit de grave;

- inculpata Basaev Elena în baza art.323 Codul penal, după semnele calificative - favorizarea dinainte nepromisă a infracțiunii deosebit de grave.

Instanța de apel a reținut că, prima instanță neîntemeiat a ajuns la concluzia vinovăției inculpatei Buzuleac Larisa în comiterea art.art.42 alin.(5), 190 alin.(5) Cod penal, cât și achitării inculpatei Basaev Elena, or din materialele cauzei se constată cert că, inculpatele Buzuleac Larisa și Basaev Elena nu a cunoscut despre intențiile criminale a lui Basaev Ruslan de a dobândi ilicit bunuri de la părțile vătămate Machidon Rodica și Balaur Diana, însă inculpatele Buzuleac Larisa și Basaev Elena prin acțiunile sale au favorizat la comiterea infracțiunii deosebit de grave de către Basaev Ruslan. Totodată reieșind din faptul că, s-a constata faptul că inculpatul Basaev Ruslan a comis faptele prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal de unul singur, instanța de apel a considerat necesar de a exclude prevederile art.42 alin.(2), (3) Cod penal.

Totodată, instanța de apel a reținut diferența esențială dintre coparticipare la infracțiunea prevăzută de art.42 Cod penal și favorizarea unei infracțiuni rezidă în faptul că favorizarea este dinainte nepromisă, adică nu a fost acceptul de a favoriza o infracțiune până la începerea, declanșarea faptei infracționale (cu alte cuvinte, fără o promisiune prealabilă). Se consideră că favorizarea infracțiunii este săvârșită fără o promisiune prealabilă, dacă făptuitorul a acționat fără să-și exprime dinainte acordul la comiterea acesteia. Ceea ce înseamnă că făptuitorul nu a promis - înainte de sau în timpul săvârșirii de către cel favorizat a infracțiunii – că-l va favoriza în vreun fel.

Prin urmare, nu există nici o probă ce ar demonstra că inculpatele Basaev Elena și Buzuleac Larisa au cunoscut cu certitudine faptul că Basaev Ruslan va comite o faptă prejudiciabilă și ce anume faptă. Însă este cu certitudine că, primind bani de la Basaev Ruslan (care era deținut și era imposibil să câștige așa sume de bani), cunoșteau că banii respectivi provin din comiterea infracțiunii sau infracțiunilor.

Referitor la argumentele invocate de avocații Ceachir Anatolie și Jelamschi Eugenia, care acționează în interesele inculpatului Basaev Ruslan, instanța de apel le consideră ca fiind neîntemeiate, or în cadrul examinării cauzei penale s-a constatat cu certitudine că, a fost pornită cauza penală în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală, iar careva temeieri ce ar duce la nulitatea probelor nu au fost constatate.

Instanța de apel a reținut că, apărătorii inculpatului Basaev Ruslan au ales că, judecătorului investit să examineze cauza penală nu a dat dovadă de imparțialitate, întrucât din start s-a raliat la opinia acuzatorului de stat, instanța de apel îl consideră ca fiind neîntemeiat, or apărătorii nu au prezentat argumente consolidate de suport probatoriu care ar adevări că judecătorul care a examinat cauza în prima instanță ar fi fost imparțial. În acest sens este de reținut că, în cauza Hauschildt v. Danemarca, CtEDO a subliniat că imparțialitatea personală a unui magistrat se prezumă până la proba contrară (hotărârea din 24 mai 1989, §47).

Ce tine de argumentul că, în acțiunile inculpatului nu sunt întrunite elementele infracțiunii, instanța de apel a reținut că obiectul material al infracțiunii de escrocherie este format din bunurile care au o existență materială, sunt create prin munca omului, dispun de valoare materială și cost determinat, fiind bunuri mobile și străine pentru făptuitor.

Latura obiectivă a infracțiunii prevăzute la art.190 Cod penal are următoarea structură:
1) fapta prejudiciabilă alcătuită din două acțiuni (inațiuni): a) acțiunea principală, care constă în dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, acțiunea de sustragere a lor; b) acțiunea sau

inacțiunea adiacentă, care constă, în mod alternativ, în inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil; 2) urmările prejudiciabile sub forma prejudiciului patrimonial efectiv; 3) legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

În art.190 Cod penal noțiunea „dobândire ilicită” are sensul autentic de „sustragere”. Nu există nici un temei de a afirma că escrocheria nu este o infracțiune săvârșită prin sustragere.

Prin intermediul inducerea în eroare făptuitorul exercită o influențare psihică asupra conștiinței și voinței victimei care, ca și cum cedând bunurile sale făptuitorului, presupune în mod eronat că ultimul este îndreptățit a le lua. În astfel de situații nu se pune la îndoială că se lezează libertatea manifestării de voință, concretizată în facultatea persoanei de a adopta, în mod nestingherit, decizii privind dispunerea de bunurile care se află în posesia sa. Deși, în aparență, victima își transmite bunurile benevol către făptuitor, aceasta nu este decât o „prezentare scenică” făcută cu scopul de a demonstra celor din urmă (deseori, inclusiv „martorilor oculari” care fac parte din același grup infracțional) caracterul „legitim” al tranzacției efectuate.

Latura subiectivă a infracțiunii analizate se manifestă, în primul rând, prin vinovăție sub formă de intenție directă. De asemenea, la calificarea faptei este obligatorie stabilirea scopului special - a scopului de cupiditate.

Subiectul infracțiunii specificate la art.190 Cod penal este persoana fizică responsabilă care la momentul săvârșirii infracțiunii a atins vârsta de 14 ani.

În speță, instanța de apel a stabilit cert în acțiunile inculpatului Basaev Ruslan elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal.

Referitor la apelul declarat în interesele inculpatei Buzuleac Larisa, instanța de apel î-l consideră ca fiind parțial întemeiat, or în prezenta cauză s-a constatat cu certitudine că în acțiunile acesteia nu se încadrează în prevederile art.190 alin.(5) Cod penal, ci se atestă cert în acțiunile inculpatei Buzuleac Larisa elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.323 alin.(1) Cod penal.

Reținând temeiurile legale enunțate supra, instanța de apel a constatat că, la momentul judecării cauzei în ordine de apel au expirat mai mult de cinci ani de la comiterea infracțiunii încriminate inculpatei Buzuleac Larisa, motiv pentru care instanța de apel o va libera pe Buzuleac Larisa de pedeapsă penală, în legătură cu intervenirea prescripției tragerii la răspundere penală, prevăzute de art.60 Cod penal, dat fiind faptul că de la momentul comiterii infracțiunii au expirat mai mult de 5 ani.

În privința inculpatei Basaev Elena, instanța de apel a conchis că, în speță, se atestă cert în acțiunile inculpatei Basaev Elena elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.323 alin.(1) Cod penal.

Potrivit art.275 pct. 9) Cod de procedură penală, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care: există alte circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală.

În baza art.332 Cod de procedură penală: (1) în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5)-9), 285 alin.(1) pct. 1),

2), 4), 5) Cod de procedură penală, precum și în cazurile prevăzute în art.art.53-60 Cod penal, prin sentința motivată, instanța încetează procesul penal în cauza respectivă; (2) în cazul în care fapta persoanei constituie o contravenție administrativă, instanța încetează procesul penal și, concomitent, soluționează cauza conform prevederilor Codului contravențional; (3) concomitent cu încetarea procesului penal, instanța ia măsurile prevăzute în art.art.54 și 55 Cod penal, precum și decide asupra chestiunilor prevăzute în art.285 alin.(6) Cod de procedură penală; (4) sentința de încetare a procesului penal poate fi atacată cu apel sau, după caz, cu recurs în instanța ierarhic superioară, în modul prevăzut de prezentul cod; (5) în cazul prevăzut la art.275 pct. 4) Cod de procedură penală, încetarea procesului penal nu se admite fără acordul inculpatului. În acest caz, procedura continuă în mod obișnuit.

Instanța de apel a reținut că, potrivit art.391 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, dacă există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală, se adoptă o sentință de încetare a procesului penal.

Astfel reieșind din faptul că prin acțiunile sale Basaev Elena a favorizat comiterea infracțiunii de către soțul ei Basaev Ruslan, iar potrivit art.323 alin.(2) Cod penal, nu sânt pasibili de răspundere penală pentru favorizarea infracțiunii soțul (soția) și rudele apropiate ale persoanei care a săvârșit infracțiunea.

Instanța de apel a ajuns la concluzia că, procesul penal în privința Elenei Basaev, în baza art.323 alin.(1) Cod penal, urmează a fi încetat din motiv că există alte circumstanțe care împiedică tragerea la răspundere penală.

4.2. La individualizarea și stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului Basaev Ruslan, instanța de apel a ținut cont de prevederile art.art.7, 61, 75 Cod penal și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului.

Instanța de apel a constatat că inculpatul Basaev Ruslan nu a recunoscut vina în comiterea infracțiunilor incriminate, a comis o infracțiune deosebit de gravă, anterior a fost judecat, nu se află la evidenta medicului narcolog și psihiatru, este tânăr. Careva circumstanțe atenuante sau agravante în privința inculpatului nu au fost constatate.

Ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală, instanța de apel a aplicat inculpatului Basaev Ruslan o pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 9 ani, cu executarea în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita activitate legată de gestionarea resurselor financiare pe un termen de 5 ani.

Potrivit art.85 alin.(1) Cod penal, dacă, după pronunțarea sentinței, dar înainte de executarea completă a pedepsei, condamnatul a săvârșit o nouă infracțiune, instanța de judecată adaugă, în întregime sau parțial, la pedeapsa aplicată prin noua sentința partea neexecutată a pedepsei stabilite de sentința anterioară. În acest caz, pedeapsa definitivă nu poate depăși termenul de 30 de ani de închisoare, iar în privința persoanelor care nu au atins vârsta de 18 ani și a persoanelor care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani, care nu au mai fost condamnate - termenul de 15 ani.

Instanța de apel a stabilit că, prin sentința Judecătoriai Centru, mun. Chișinău din 27.05.2013, Basaev Ruslan a fost condamnat în baza art.190 alin.(5) Cod penal la 12 ani

închisoare, și cu aplicarea art.85 Cod penal, s-a stabilit definitiv pedeapsa de 14 ani și 6 luni închisoare cu executare; sentința menținută prin decizia Curții de Apel din 17.12.2013. Respectiv fapta comisă în speță, a fost comisă de Basaev Ruslan în perioada executării sentințelor anterioare. Fapt care constituie recidivă periculoasă de infracțiuni în sensul art.34 Cod penal, fapt ce duce la numirea unei pedepse prin aplicarea art.art.82 alin.(2), 85 Cod penal.

4.3. Reieșind din materialele cauzei, instanța de apel a stabilit că, la etapa urmăririi penale, cât și pe parcursul cercetării judecătorești, părțile vătămate Machidon Rodica și Balaur Diana au înaintat acțiuni civile.

Partea vătămată Machidon Rodica prin intermediul avocatului Gheorghe Ionaș a depus pe parcursul cercetării judecătorești cerere de chemare în judecată solicitând încasarea prejudiciului material în mărime de 97 400 euro, dobânda de întârziere pentru perioada 02.02.2016-22.08.2017 în mărime de 30 463,52 euro și prejudiciul moral în mărime de 5 000 000 lei /vol. VIII, f.d.239-242/.

Instanța de apel a constatat că, acțiunea civilă formulată de partea vătămată Machidon Rodica este parțial întemeiată. Cu titlu primar instanța de apel a reținut că prejudiciul material în mărime de 95 400 euro, este unul fondat, fiind probat integral pe parcursul examinării cauzei, fiind recunoscuți inculpații Basaev Ruslan, Basaev Elena și Buzuleac Larisa vinovați în comiterea faptei infracționale, considerent din care instanța de apel va dispune încasarea prejudiciului material integral. Iar, cu referire la prejudiciul moral instanța de apel îl găsește parțial întemeiat, și va admite în parte, în mărime de 50 000 lei. Or această sumă va fi una proporțională faptei comise.

În partea dobânzii de întârziere instanța de apel a respins pretențiile, or, acestea nu corespund art.art.585, 619 Cod civil. Mai mult, suma dobânzii de întârziere pretinsă este indicată pentru perioada 02.02.2016-22.08.2017 în mărime de 30 463,52 euro. Însă la materialele cauzei se atestă că pretenția de punere în întârziere a părților/inculpați a fost ulterioară.

Partea vătămată Balaur Diana, prin intermediul avocatului Frecăuțan Marina, a înaintat acțiune civilă în ședința de judecată față de inculpați, solicitând încasarea prejudiciului material în mărime de 8 000 euro, dobânda de întârziere în mărime de 2 757,92 euro, prejudiciul moral în mărime de 100 000 lei și cheltuieli de judecată.

Instanța de apel a constatat că, acțiunea civilă formulată de partea vătămată Balaur Diana este parțial întemeiată și prin urmare va dispune încasarea solidară de la inculpații Basaev Ruslan și Buzuleac Larisa a prejudiciului material în mărime de 8 000 euro.

Cu referire la prejudiciul moral instanța de apel îl găsește parțial întemeiat, și va admite în parte, în mărime de 10 000 lei. Or această sumă va fi una proporțională faptei comisă. Iar, în partea dobânzii de întârziere instanța o va respinge, or ,pretenția dată nu corespunde art.art.585, 619 Cod civil. Mai mult, suma dobânzii în mărime de 2 757,92 euro, este indicată de avocat fără a motiva calculul datoriei create, la fel partea apărării nu a prezentat perioada calculării dobânzii de întârziere și data la care a pus în întârziere părțile.

Totodată, instanța de apel a constatat că în cadrul urmăririi penale Gancear Liubov a fost recunoscută în calitate de parte civilmente responsabilă, în temeiul ordonanței din 22 iulie 2016 (Vol. V, f.d.78).

Conform art.73 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, parte civilmente responsabilă este recunoscută persoana fizică sau juridică care, în baza legii sau conform acțiunii civile înaintate

în procesul penal, poate fi supusă răspunderii materiale pentru prejudiciul material cauzat de faptele învinutului, inculpatului. (2) Recunoașterea ca parte civilmente responsabilă se face prin hotărâre a organului de urmărire penală sau a instanței.

Instanța de apel a constatat că organul penal la emiterea ordonanței de recunoaștere în calitate de parte civilmente responsabilă din 22 iulie 2016, nu și a motivat soluția, or potrivit materialelor cauzei se atestă că, Gancear Liubovi nu este responsabilă pentru acțiunile comise de Buzuleac Larisa. Mai mult cu atât, în cadrul examinării cauzei nu s-a demonstrat că, Gancear Liubov nu a intrat și nu a avut nici un raport juridic de drept material cu Machidon Rodica, prin care să-i fie imputată obligația de reparare a prejudiciului.

Reieșind din considerentele menționate, instanța de apel a considerat că, urmează a fi anulat ordonanța organului de urmărire penală din 22 iulie 2016, prin care Gancear Liubovi a fost recunoscută în calitate de parte civilmente responsabilă.

Conform materialelor cauzei, la etapa urmăririi penale a fost aplicat sechestrul în temeiul încheierii judecătorului de instrucție din 17.06.2016, 15.06.2016 și 25.07.2016.

Faptul că, prin prezenta decizie s-a ajuns la concluzia de nulitate a ordonanței din 22 iulie 2016, prin care Gancear Liubovi a fost recunoscută în calitate de parte civilmente responsabilă, duce inevitabil și la ridicarea sechestrului aplicat prin încheierea instanței de judecată din 25 iulie 2016 asupra bunurilor ce aparțin dnei Gancear Liubovi.

Referitor la argumentul invocat de acuzator precum că, prima instanță neîntemeiat a dispus anularea sechestrului aplicat în temeiul încheierii judecătorului de instrucție din 25.07.2016 în partea ce tine de apartamentul nr. 122a situat mun. Chișinău, sector Rîșcani, str. Academician Sergiu Rădăuțanu 9,, nr. cadastral 0100414.401.04.203, înregistrat pe numele lui Guțu Lidia, instanța de apel îl consideră ca fiind neîntemeiat, or prima instanță corect a constatat că, apartamentul enunțat a fost procurat de Guțu Lidia, mama lui Basaev Elena, în afara perioadei faptei incriminate.

5. Nefiind de acord cu decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 aprilie 2021, depune recurs procurorul, avocatul Ionaș Gheorghe în numele părții vătămate Machidon Rodica, avocatul Ceachir Anatolie în numele inculpatului Basaev Ruslan, avocatul Popescu Dorin în numele inculpatei Basaev Elena, avocatul Mîța Oleg în numele inculpatei Buzuleac Larisa, precum și avocata Jelamschi Eugenia în numele inculpatului Basaev Ruslan.

5.1. Procurorul, în temeiul art.427 alin.(1) pct.6), 12) Cod de procedură penală, contestă cu recurs ordinar decizia instanței de apel și solicită casarea acesteia, cu remiterea respectivei cauze penale la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor, acuzarea susține că, instanța de apel nu a analizat cumulul de probe prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor și respectiv a dedus eronat că acțiunile inculpatului Basaev Ruslan urmează a fi recalificate din art.art.42 alin.(2) și (3), 190 alin.(5) Cod penal în art.190 alin.(5) Cod penal, ale lui Buzuleac Larisa și Basaeva Elena din art.art.42 alin.(5), 190 alin.(5) Cod penal (imputate de organul de urmărire penală) - în art.323 alin.(1) Cod penal.

Acuzarea menționează că, instanța de apel neîntemeiat a dat o apreciere critică probatoriului administrat în cadrul cauzei penale și *nefondat a recalificat acțiunile inculpaților*.

Excluzând calificativele art.42 alin.(2) și (3) Cod penal în privința lui Basaev Ruslan, instanța nu și-a motivat prin nici un argument necesitatea excluderii acestor calificative, rezumându-se doar la fraza că consideră necesar de a le exclude și atât. Orice hotărâre

judecătorească trebuie să fie motivată, certă și clară, ceea ce în cazul de față instanța de apel a omis să-și motiveze excluderea calificativelor sus-ridicate în privința lui Basaev Ruslan.

Referitor la recalificarea acțiunilor inculpatelor Basaev Elena și Buzuleac Larisa din prevederile art.art.42 alin.(5), 190 alin.(5) Cod penal în art.323 alin.(1) Cod penal, instanța de apel în partea descriptivă și motivată superficial a motivat soluția doar prin faptul că nu există careva probe ce ar demonstra că inculpatele Basaev Elena și Buzuleac Larisa au cunoscut cu certitudine faptul că Basaev Ruslan va comite o faptă prejudiciabilă și care anume faptă. Totodată, instanța de apel a constatat că, primind bani de la Basaev Ruslan (care era deținut și era imposibil să câștige așa sume de bani), inculpatele Buzuleac Larisa și Basaeva Elena cunoșteau că banii respectivi provin din comiterea infracțiunii sau infracțiunilor (pct. 19 a deciziei instanței de apel).

Dacă la inculpata Buzuleac Larisa instanța de apel, a dispus liberarea de pedeapsă penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție de atragere la răspundere penală, în privința lui Basaeva Elena, instanța de apel a dispus încetarea procesului penal, pe motiv că există alte circumstanțe care împiedică tragerea la răspundere penală și anume - în privința acesteia a aplicat prevederile art.323 alin.(2) Cod penal. Cu toate acestea, referitor la fapta imputată inculpatului Basaev Ruslan, prima instanță corect a reținut și justificat și-a motivat soluția de condamnare a acestuia în baza art.art.42 alin.(2) și (3), 190 alin.(5) Cod penal.

Consideră că, prima instanță corect a dat o apreciere critică declarațiilor inculpatului Basaev Ruslan, precum că a luat cu împrumut de la partea vătămată Balaur Diana mijloace bănești. Or, inculpatul în baza aceleiași scheme și cu același scop a deposedat-o și pe partea vătămată Balaur Diana de mijloacele bănești (8 000 euro), și anume prin ducerea în eroare, inculpatul fiind în locurile de detenție, evident că nu putea restitui asemenea sume bănești.

Vinovăția lui Basaev Ruslan în comiterea infracțiunii prevăzute de art.art.42 alin.(2), (3), 190 alin.(5) Cod penal, a fost pe deplin dovedită prin procesul verbal de examinare din 16.11.2016, prin care au fost supuse examinării răspunsurile companiilor de telecomunicații, prin procesul-verbal de examinare din 09.06.2016, prin care au fost supuse examinării bunurile ridicate în rezultatul percheziției în celula în care era deținut Basaev Ruslan din Penitenciarul nr. 16, stabilindu-se faptul că... telefonul mobil este în stare de funcțiune și posedă aplicația viber înregistrat la nr.078177462 cu numele "ARITOM".

Totodată, examinând probele materiale care au fost administrate și anexate la cauza penală, rezultă cu certitudine că, prin intermediul aplicației viber și rețelei de socializare "odnoklassniki" (creând profiluri false), Basaev Ruslan purta discuții cu utilizatorul viber "Diana Izrail" (care de altfel era Rodica Machidon), cu care flirta. Totodată, din conținutul mesajelor utilizate de către Rodica Machidon, fiind înregistrată în Viber cu numele "Diana Izrail", rezultă că ultima era în căutarea mijloacelor financiare, care urmau a fi transmise lui Basaev Ruslan.

Vinovăția lui Basaev Ruslan în comiterea infracțiunii imputate, mai este dovedită pe deplin și prin declarațiile martorului Dodon Victor, care a confirmat recepționarea mijloacelor bănești de la diferite persoane, după care mijloacele în cauză la indicația lui Basaev Ruslan le transmitea lui Buzuleac Larisa.

Transmiterea banilor de către partea vătămată Machidon Rodica, este confirmată prin declarațiile părții vătămate, care sunt confirmate și coroborează prin declarațiile martorilor Brai Irina, Donciu Tatiana, Vacari Pavel, Ivanov Alexandru, Pacicovschi Victoria, Donciu Andri,

Brai Marina, Mițelea Iuliana, Macovei Lucia, Mălai și Vîrlan, inclusiv Perlei Tatiana și Dodon Victor. Dodon Victor a confirmat că, toți banii primiți de la Brai Irina și Perlei Tatiana, la indicația lui Basaev Ruslan i-a transmis lui Buzuleac Larisa.

La fel vinovăția lui Basaev Ruslan și Buzuleac Larisa în comiterea infracțiunilor imputate (pe faptul înșelăciunii lui Machidon Rodica), se demonstrează și prin transferurile bancare, de pe numele diferitor persoane din Spania, pe numele persoanelor Brai Irina, Donciu Tatiana, Văcari Pavel, Ivanov Alexandru, Pacicovschi Victoria, Donciu Andrei, Brai Marina, Mițelea Iuliana, Macovei Lucia. Faptul în cauză este confirmat și prin răspunsurile băncilor comerciale Victoriabank din 11.03.2019 și Moldindconabnk din 25.03.2019, solicitate de instanță chiar la cererea părții apărării, cu toate că aceste transferuri sunt confirmate și prin înscrisurile prezentate și anexate la plângere de către partea vătămată Machidon Rodica.

Vinovăția lui Basaev Ruslan și Buzuleac Larisa privind însușirea prin înșelăciune a sumei de 8 000 euro, echivalentul a 175 000,32 lei, de la Balaur Diana, este confirmată prin declarațiile părții vătămate Balaur Diana, care coroborează cu declarațiile martorilor Dodon Victor, Motricală Tudor și Mihăilă Tamara.

Astfel, conform procesului-verbal de examinare din 09.01.2016, a telefonului ridicat din celula în care se deținea Basaev în Penitenciarul nr.16, există o multitudine de mesaje dintre Basaev Ruslan și Balaur Diana, anume cu referire la transmiterea banilor și anume "îmi pare că nu mai ies de aici", la care Balaur Diana îi răspunde "hai Puiu, să avem puțină răbdare", la fel în discuție sunt date numerele de telefon a Tamarei Mihăilă și a lui Motricală Tudor, cu care potrivit descifrărilor telefonice, anume Basaev Ruslan i-a telefonat, comunicându-le că va merge să ia banii avocatul său.

Instanța de apel nu s-a expus nici în privința provenienței apartamentului amplasat în mun. Chișinău, str. A. S. Rădăuțanu 9, ap. 122a, care aparține lui Guțu Lidia, ultima fiind mama lui Basaev Elena.

Acuzarea în apel a invocat și faptul că, declarațiile inculpaților și a părții civilmente responsabile Guțu Lidia, să fie apreciate critic, reieșind din materialele cauzei penale. Guțu Lidia este pensionară și nu cunoaște nici numărul apartamentului sus indicat, care chipurile ar fi fost procurat de dumneaei. Până la pensie, atât Guțu Lidia, cât și soțul acesteia – care a decedat în iunie 2015 și a activat în calitate de paznic, șofer având pensia de până la 1 300 lei. De procurarea apartamentului s-a ocupat Basaev Ruslan, iar Guțu Lidia nu a văzut acest apartament până a fi procurat, nu cunoaște dacă a fost întocmită recipisa, viza de reședință a lui Guțu Lidia a rămas în sat și nu cunoaște numărul corect al apartamentului. Recipisa prin care Fînaru Olimpia confirmă primirea banilor se păstra la Basaev Elena.

Acuzarea concluzionează că, atât sentința primei instanței în latura achitării lui Basaev Elena, cât și decizia instanței de apel în latura recalificării faptelor inculpaților, este una neîntemeiată, motivată superficial. Instanța de apel a omis să se expună asupra probatoriului prezentat de acuzare și cercetat, limitându-se în motivarea deciziei doar la sintagma "este necesar de a recalifica acțiunile inculpaților". Or, la judecarea cauzei, instanța de apel este obligată să efectueze o analiză a fiecărei probe în parte, precum și sa-i dea fiecărei probe în parte o apreciere sub aspectul pertinentei, concludenței și coroborării probelor.

Analizând probele cercetate, rezultă cu certitudine complicitatea la săvârșirea infracțiunilor de escrocherie a inculpatelor Basaev Elena și Buzuleac Larisa, ultimele fiind beneficiari nemijlociți a banilor însușiți de la părțile vătămate Machidon Rodica și respectiv

Balaur Diana. Or, din materialele cauzei penale rezultă cu certitudine că anume Basaev Elena a mers cu telefoanele la specialist pentru a modifica IMEI-rile la telefoanele mobile, care ulterior au fost transmise lui Basaev Ruslan în penitenciar, cu ajutorul cărora ultimul a comis infracțiunea incriminată.

În acest sens, procurorul a reiterat prevederile art.42 alin.(5) Cod penal, „se consideră complice persoana care a contribuit la săvârșirea infracțiunii prin sfaturi, indicații, prestare de informații, acordare de mijloace sau instrumente ori înlăturare de obstacole, ...”.

Tot din materialele cauzei penale rezultă că atât Basaev Elena cât și Buzuleac Larisa au fost beneficiari ai bunurilor obținute prin infracțiune, fapt ce depășește limitele componenței de infracțiune prevăzute de art.323 Cod penal.

De asemenea, din materialele cauzei penale rezultă că atât Basaev Elena cât și Buzuleac Larisa, acționau și executau direct indicațiile lui Basaev Ruslan referitor la organizarea și săvârșirea infracțiunii. Neexpunerea instanței de apel, asupra tuturor probelor prezentate de participanți în apel, constituie temei de casare a deciziei instanței de apel.

Totodată, instanța de apel a luat o decizie subiectivă, neefectuând o apreciere corespunzătoare a declarațiilor a părților vătămate, a martorilor audiați pe respectiva cauză penale, precum și a probelor materiale cercetate atât în fond cât și în apel.

Analizând textul deciziei, partea acuzării concluzionează că, instanța de apel nu a clarificat circumstanțele relevante pentru prezenta cauza, a adoptat o soluție neargumentată la modul convenit, în legătură cu ce o astfel de decizie nu poate fi menținută și urmează a fi casată.

5.2. Avocatul Ionaș Gheorghe în numele părții vătămate Machidon Rodica, în temeiul art.427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală, contestă cu recurs ordinar decizia instanței de apel și solicită casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor, invocă argumente similare celor din apel, suplimentar reține că instanța de apel în decizia adoptată nu s-a pronunțat asupra motivelor apelului de bază declarat de către apărător în interesele părții vătămate Machidon Rodica. În asemenea circumstanțe, prin neexpunerea instanței de apel asupra apelului detaliat depus de către apărătorul părții vătămate Machidon Rodica a fost încălcat dreptul acesteia la un proces echitabil.

Consideră că, pe parcursul examinării cauzei penale de către prima instanță și instanța de apel au fost administrate suficiente probe care demonstrează incontestabil vinovăția inculpaților Basaev Ruslan, Basaeva Elena și Buzuleac Larisa în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal, iar recalificarea faptei inculpatelor Basaeva Elena și Buzuleac Larisa conform art.323 Cod penal o apreciază ca fiind una eronată.

Totodată, consideră incorectă soluția instanței apel privind admiterea parțială a acțiunii civile înaintate de partea vătămată Machidon Rodica, cu dispunerea încasării de la Basaev Ruslan, Basaeva Elena și Buzuleac Larisa, în mod solidar în beneficiul lui Machidon Rodica a prejudiciul material în mărime de 95 400 euro și încasarea de la Basaev Ruslan, Basaeva Elena și Buzuleac Larisa în mod solidar în beneficiul lui Machidon Rodica a prejudiciul moral în mărime de 50 000 lei. Menționează că, aferent mijloacelor bănești transmise învinuiților, prin înșelăciune și abuz de încredere în sumă de 95 400 euro, partea civilă Machidon Rodica a mai suportat prejudicii materiale legate de comisioanele bancare, în legătură cu efectuarea transferurilor bancare, în sumă de 2 000 euro, care urmează de asemenea să fie încasate în beneficiul reclamantei din contul inculpaților și a părților civilmente responsabile. Respectiv,

consideră că instanțele judecătorești nu s-au expus asupra pretențiilor înaintate în acțiunea civilă cu privire la încasarea din contul inculpaților în folosul părții vătămate Machidon Rodica a comisioanelor bancare, în legătură cu efectuarea transferurilor bancare, în sumă de 2 000 euro, iar decizia adoptată contravine prevederilor art.414 Cod de procedură penală.

Mai mult, relevă că, din conținutul statisticii privind ratele de dobândă la instrumentele de reglementare monetară ale Băncii Naționale a Moldovei pentru perioada 02.02.2016 - 22.08.2017, rezultă că urmează să se achite reclamantei Machidon Rodica pentru suma sustrasă de 97 400 euro și o dobândă de întârziere în sumă de 30 463.52 euro.

De asemenea, enunță că instanța de apel a omis să se expună asupra solicitărilor din cererea de apel cu referire la încasarea din contul inculpaților în folosul părții vătămate a prejudiciului moral solicitat și valoarea dispusă de către prima instanță.

Potrivit deciziilor adoptate de către prima instanță și apel rezultă că, instanțele judecătorești au motivat, prin prisma art.106 Cod penal (confiscarea specială) necesitatea trecerii în folosul statului a mijloacelor bănești în sumă de 9 950 euro, ridicate de la inculpați (pârâta) Buzuleac Larisa, în situația în care aceasta a fost condamnată de comiterea unei infracțiuni de cauzare a prejudiciilor materiale părții vătămate Machidon Rodica, iar mijloacele date bănești au fost obținute prin escrocherie de la aceasta. Conform art.219 alin.(8) Cod penal, pretențiile persoanelor fizice și juridice prejudiciate nemijlocit prin fapta interzisă de legea penală au prioritate în raport cu pretențiile statului față de făptuitor.

Consideră că instanța de apel nu a respectat în deplină măsură prevederile normelor menționate, iar pedeapsa aplicată inculpatului Basaev Ruslan este una prea blândă în raport cu fapta comisă, consecințele acesteia și comportamentul ulterior comiterii infracțiunii.

Mai mult, instanța de apel nu a ținut cont de faptul că inculpatul a comis cu intenție o fapta infracțională în perioada executării unei infracțiuni excepțional de grave iar anterior a mai comis infracțiuni similare de escrocherie. În acest context conchide că, pedeapsa aplicată inculpatului Basaev Ruslan este una blândă și inechitabilă în raport cu modul de comitere a fapte infracționale și contravine criteriilor generale de individualizare a pedepsei penale.

5.3. Avocatul Ceachir Anatolie în numele inculpatului Basaev Ruslan, în temeiul art.427 alin.(1) pct.5), 6), 8), 15), 16) Cod de procedură penală, contestă cu recurs ordinar decizia instanței de apel și solicită casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea cerințelor, partea apărării invocă argumente similare celor din apel și suplimentar evidențiază că, instanța de apel urma să țină cont că, prezentul dosar este un dosar clasic pornit la comandă (de către colaboratorii poliției INI a IGP al MAI și a procuraturii), de a impune familia Basaev la unele intimidări, influențe și răfuială fizică și psihică) și nu poate fi privit ca altceva decât o manifestare a justiției selective, îndreptată la apărarea exclusivă a intereselor părții vătămate prin intermediul părții acuzării. Prin învinuirea adusă inculpatului Basaev Ruslan, ultimului i s-a agravat situația deoarece i s-a încredințat anterior conform rechizitoriului doar art.190 alin.(5), pe când prin prezenta învinuire se agravează prin participație potrivit art.art.42 alin(2), (3), 190 alin.(5) Cod penal.

Subsidiar, subliniază prevederile art.326 Cod de procedură penală, modificarea acuzării în ședința de judecată în sensul agravării ei. Astfel, constată că acuzatorul de stat a încălcat grav prevederile art.art.325, 326 Cod de procedură penală, prin urmare consideră că a fost încălcat dreptul la apărare, dreptul la un proces echitabil, prevăzut de art.6 CEDO.

Consideră că, în lipsa audierii părților vătămate Machidon și Balaur, în lipsa martorilor și specialistului, instanța de apel a lipsit inculpatul și partea apărării de a pune întrebări și de a avea acces la mijloacele de probă, a încălcat dreptul la un proces echitabil și dreptul la apărare care reiese din art.6 CEDO și din Jurisprudența CtEDO, fiind condamnate statele care încalcă aceste drepturi fundamentale.

Contrar prevederilor art.art.414-415 Cod de procedură penală, instanța de apel n-a cercetat nemijlocit mijloacele de probă, nu au fost administrate, cercetate și verificate, declarațiile părților vătămate Machidon și Balaur și ale martorilor acuzării din prima instanță.

Conchide că, instanța de apel urmează să asigure accesul părților în egală măsură la verificarea probelor, nu a respectat principiul nemijlocirii, oralității și contradictorialității judecării cauzei, adică nu a soluționat în mod legal fondul cauzei.

5.4. Avocatul Popescu Dorin în numele inculpatei Basaev Elena, în temeiul art.427 alin.(1) pct.6), 8) Cod de procedură penală, contestă cu recurs ordinar decizia instanței de apel solicitând casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea cerințelor, partea apărării invocă argumente similare celor din apel, suplimentar evidențiind că, deși în decizie a constatat depunerea apelului de către apărătorul Popescu Dorin în interesele achitatei Basaev Elena și a decis a respingerea acestuia, totuși instanța de apel nu s-a pronunțat asupra nici unuia din motivele invocate în apel și nu a motivat decizia sub acest aspect.

Coroborând normele prevăzute la art.art.42 alin.(5) și 49 Cod penal, având în vedere și interpretările doctrinare și cele etimologice, urma a se deduce cu certitudine faptul că acțiunile de acordare de mijloace și instrumente, precum și cele de prestare de informații prevăzute la art.42 alin.(5) Cod penal, sunt diferite de acțiunile de favorizare prevăzute la art.49 Cod penal. Prin urmare, este vădit faptul că acțiunile de acordare de mijloace și instrumente, precum și cele de prestare de informații sunt diferite de acțiunile de favorizare.

Totodată, în decizia recurată, instanța de apel a conchis că fapta de favorizare dinainte nepromisă a infracțiunii deosebit de grave, constă în faptul că Basaev Elena primea bani de la Basaev Ruslan (care era deținut și era imposibil să câștige așa sume de bani), despre care cunoștea că banii respectivi provin din comiterea infracțiunii sau infracțiunilor. Această constatare, însă depășește limita învinuirii invocate în rechizitoriu. Or, instanța de apel nu a ținut cont că o astfel de încadrare juridică nu este posibilă, deoarece acțiunile inculpatului, ce urmează a fi încadrate în baza normei prevăzute la art.323 Cod penal, nu i-au fost imputate inculpatei Basaev Elena, aceste acțiuni deosebind-u-se de circumstanțele reale ale cauzei de învinuirea înaintată și prin urmare - afectează dreptul lui la apărare.

Partea apărării consideră că, instanța de apel a încălcat dreptul la un proces echitabil garantat de art.6 § 3 lit. a), b) din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, or, recunoscând-o pe Basaev Elena vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute la art.323 Cod penal, lui Basaev Elena, i s-a încălcat dreptul de a fi informată în mod detaliat cu privire la natura și cauza acuzației aduse împotriva sa, precum și dreptului său de a dispune de timpul și facilitățile necesare pregătirii apărării sale. Or, nu este clar, care infracțiuni deosebit de grave comise de către Basaev Ruslan din cele incriminate acestuia, au fost favorizate de Basaev Elena.

La fel, instanța de apel nu a motivat în ce constau acțiunile de favorizare presupus comise de Basaev Elena. Totodată, alegațiile că „ ... primind bani de la Basaev Ruslan (care

era deținut și era imposibil să câștige așa sume de bani), Basaev Elena „cunoștea că banii respectivi provin din comiterea infracțiunii sau infracțiunilor”, este una bazată pe presupuneri și se contrazice cu alegațiile instanței de apel din p.16 - „...Basaev Elena nu a cunoscut despre intențiile criminale a lui Basaev Ruslan de a dobândi ilicit bunuri de la părțile vătămate Machidon Rodica și Balaur Diana. Or, probatoriul prezentat nu permite a concluziona că inculpații au cunoscut că se comite o faptă concretă (cunoscând datele individuale referitor la timpul comiterii, victime, etc.) și din p.19 rezultă că, nu există nici o probă ce ar demonstra că Basaev Elena ar fi cunoscut cu certitudine că Basaev Ruslan comite o faptă prejudiciabilă.

Prin urmare, instanța de apel neîntemeiat și în mod arbitrar a ajuns la concluzia că Basaev Elena este vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute la art.323 Cod penal. De asemenea, apărarea indică că din decizia recurată, rezultă că instanța de apel a dat o nouă apreciere a probelor și dacă da, atunci, căror anume probe a dat o nouă apreciere.

Decizia recurată prin care Basaev Elena a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute la art.323 Cod penal după semnele calificative - favorizarea dinainte nepromisă a infracțiunii deosebit de grave, nu este motivată, în acest sens, a fost încălcat dreptul la un proces echitabil. Astfel, nu este clar dacă probele în baza cărora prima instanță a achitat-o pe Basaev Elena, au fost apreciate din nou în sensul acuzării, care anume probe și cum acele probe întemeiază o acuzație penală în sensul art.323 Cod penal.

La caz, în instanța de apel au fost audiați doar partea vătămată Machidon Rodica și martorul Dodon Victor, a căror declarații nu constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial recunoașterea inculpatei Basaev Elena, ca fiind vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute la art.323 Cod penal. Or, martorii citați nu se referă la careva acțiuni ilegale a lui Basaev Elena, în același timp, instanța face referire la aceleași declarații ale martorilor în temeiul cărora, prima instanță a emis o sentință de achitare a inculpatei Basaev Elena, însă cel mai important este că instanța de apel, după o sentință de achitare, a ajuns la concluzia că Basaev Elena este vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute la art.323 Cod penal - favorizarea infracțiunii, întemeind-u-și concluzia pe declarațiile martorilor care nu au fost audiați pe viu în ședința instanței de apel.

Cu referire la acțiunea civilă potrivit art.387 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, se impune respingerea acestei acțiuni civile înaintate de părțile vătămate Machidon Rodica și Balaur Diana, în partea solicitării încasării prejudiciului pretins.

Astfel, Balaur Diana prin intermediul reprezentantului Frecauțan Marina, s-a adresat cu acțiune civilă în procesul penal, prin care a solicitat încasarea prejudiciului material - în mărime de 8 298 euro, a dobânzii de întârziere - în mărime de 2 797,92 euro și a pagubei morale - în mărime de 100 000 lei, în mod solidar, inclusiv, de la Basaev Elena și Guțu Lidia.

Apărarea relevă că, la cererea de chemare în judecată nu sunt anexate careva probe din care să rezulte prejudiciul cauzat în mărime de 8 000 Euro, precum și probe din care să rezulte vinovăția inculpatei Basaev Elena în cauzarea acestui prejudiciu cu descrierea acțiunilor și/sau inacțiunilor prevăzute la art.1398 alin.(1) Cod civil. Prin urmare, se impune soluția de a respinge acțiunea civilă înaintată de Balaur Diana, în partea solicitării încasării sumelor menționate supra, de la Basaev Elena și Guțu Lidia.

La rândul său, Machidon Rodica, prin intermediul reprezentantului Ghorghie Ionaș, s-a adresat cu acțiune civilă în procesul penal, prin care a solicitat încasarea prejudiciului material

- în mărime de 97 400 euro, a dobânzii de întârziere - în mărime de 30 453, 52 euro și a pagubei morale - în mărime de 5000 000 lei, în mod solidar, inclusiv, de la Basaev Elena și Guțu Lidia.

Apărarea reiterează prevederile art.387 alin.(2) pct.1) Cod de procedură penal, în cazul când se dă o sentință de achitare, instanța respinge acțiunea civilă dacă nu s-a constatat existența faptei incriminate sau fapta nu a fost săvârșită de inculpat. În speță, Basaev Elena a fost achitată de sub învinuirea adusă din motivul că fapta nu a fost săvârșită de inculpat. Prin urmare, se impune soluția de a respinge acțiunea civilă în partea solicitării încasării sumelor menționate supra, de la Basaev Elena și Guțu Lidia, având în vedere și faptul că în cadrul cercetării judecătorești, prin mijloace materiale de probă (documente), s-a constatat că apartamentul enunțat a fost procurat de Guțu Lidia, mama lui Basaev Elena, în afara perioadei faptei incriminate.

Referitor la a/m de model Mercedes ML250, cod VIN: WDC1660041A027314, număr motor: 65196030810447 și cu n/î MXG 619, aflat în proprietatea Elenei Basaev, prima instanță corect a ajuns la concluzia că, acesta aparține cu drept de proprietate Elenei Basaev. Din declarațiile martorilor, audiați sub jurământ, Lenicov Alexandru, Anatolie Vacaru și Lungu Gabriela, rezultă că Basaev Elena a luat cu împrumut mijloace bănești pentru procurarea mijlocului de transport. În acest sens, ultima a eliberat recipise martorilor. Alte probe, care ar combate argumentele martorilor, nu au fost prezentate.

În motivarea acestei poziții a apărării, potrivit mijloacelor materiale de probă cercetate în cadrul cercetării judecătorești - documente, ce constituie setul de acte în original pe automobilul „Mercedes ML”, și anume: contractul de vânzare-cumpărare din 08.02.2016; raportul de verificare tehnică din 08.02.2016; polița de asigurare din 08.02.2016; certificatul de înmatriculare nr.168001425, rezultă cu certitudine faptul că cet. Basaev Elena, a.n.31.05.1978, la data de 08.02.2016, a devenit proprietar al mijlocului de transport de model Mercedes ML250, cod VIN: WDC 1660041A027314, număr motor: 65196030810447 și cu număr de înmatriculare MXG 619.

Potrivit Certificatului de căsătorie CS-V 1296542, eliberat la 19.02.2016 de OSC Rezina, este constatat cu certitudine faptul că Guțu (Basaev) Elena și Basaev Ruslan, au încheiat căsătoria la data de 19.02.2019, care a fost înregistrată în Registrul actelor de stare civilă la nr.8, la fel la data de 19.02.2016.

Prin aceste mijloace material de probă, este dovedit fără îndoială faptul că Basaev Elena, a procurat și a devenit proprietară a automobilului de model Mercedes ML 250, cod VIN: WDC 1660041A027314, număr motor: 65196030810447 și cu număr de înmatriculare MXG 619, până la căsătoria cu Basaev Ruslan.

Prin urmare, la caz, automobilul de model Mercedes ML250, cod VIN: WDC 1660041A027314, număr motor: 65196030810447 și cu număr de înmatriculare MXG 619, este proprietate personală a Elenei Basaev, ultima a fost achitată de sub învinuirea adusă, totodată în speță, lipsesc careva temeieri de răspundere contractuală sau delictuală a Elenei Basaev. Din aceste motive, în temeiul art.art.202, 203, 210 Cod de procedură penală, lipsesc temeieri de a aplica măsuri asiguratorii asupra bunurilor, care aparțin cu drept de proprietate personală inculpatei Basaev Elena, respectiv, a decăzut necesitatea de a menține măsura de asigurare – sechestru.

5.5. Avocatul Mîța Oleg în numele inculpatei Buzuleac Larisa, în temeiul art.427 alin.(1) pct.1), 6), 8) Cod de procedură penală, contestă cu recurs ordinar decizia instanței de

apel și solicită casarea acesteia, cu rejudecarea cauzei și dispunerea achitării inculpatei Buzuleac Larisa, precum și respingerea acțiunilor civile.

În motivarea cerințelor, partea apărării invocă argumente similare celor din apel, suplimentar evidențiază că în decizia instanței de apel, în special partea motivatoare a acesteia, acest act cu dispoziție judecătorească nu conține careva argumente cu referire la justificarea soluției de respingere a apelurilor declarate în coraport cu fiecare apel declarat și motivele invocate în conținutul acestora.

Cu referire la apelul declarant de avocatul Mîța Oleg în numele inculpatei Buzuleac Larisa, reține că apelantul a invocat mai multe critici împotriva sentinței de condamnare, în special faptul că prima instanță nu a stabilit careva semne privind participarea lui Buzuleac Larisa la comiterea infracțiunii de escrocherie, în special în parte ce se referă la punere la dispoziția organizatorului și complicilor a mai multor telefoane mobile, dobândirea ilegală, prin înșelăciune și abuz de încredere, de la părțile vătămate Machidon Rodica și Balaur Diana, a mijloacelor bănești în sumă totală de 2 061 153,72 lei.

Mai mult, au fost evocate mai multe argumente cu privire la lezarea dreptului la apărare a inculpatei Buzuleac Larisa în cadrul examinării cauzei în prima instanță, nerespectarea principiului egalității armelor în prima instanță prin defavorizarea părții apărării și respingerii nemotivate a cererilor și demersurilor privind acumularea probelor, alte încălcări de ordin procesual. Toate aceste argumente, însă nu au fost abordate de instanța de apel, nu au fost analizate în textul deciziei, iar instanța de apel nu s-a expus în nici un mod asupra argumentelor de dezacord. Prin urmare, toate aceste critici au rămas neexamine de către instanța de apel, iar cercetarea judecătorească în aceeași instanță a fost una formală.

Totodată, evidențiază că fără a da o apreciere critică faptelor constatate de prima instanță, în sensul formulat în cererea de apel, instanța de apel a dispus recalificarea acțiunilor inculpatei Buzuleac Larisa potrivit normei art.323 alin.(1) Cod penal, stabilind vinovăția acesteia în favorizarea nepromisă din timp.

La fel, nici din conținutul probatoriului acumulat nu rezultă comiterea de către Buzuleac Larisa a faptelor interzise de legea penală, inclusiv favorizarea la comiterea unor fapte ilegale.

Nu suportă criticii afirmația instanței de apel, prin care se justifică concluzia de recalificare a faptelor, precum că „...este cu certitudine că, primind bani de la Basaev Ruslan (care era deținut și era imposibil să câștige așa sume de bani), cunoșteau că banii respectivi provin din comiterea infracțiunii sau infracțiunilor”. Or, din materialele cauzei penale nu rezultă în nici un mod constatarea instanței de apel precum că Buzuleac Larisa ar fi primit careva mijloace bănești de la Basaev Ruslan. La fel, instanța nici nu a stabilit în ce sumă urma să primească Buzuleac Larisa acești bani și în ce circumstanțe.

Partea apărării consideră că, de către organul de urmărire penală nu doar că nu au fost obținute probe, ce ar demonstra vinovăția lui Buzuleac Larisa în comiterea faptei ce i se incriminează, ci invers, cumulul probelor din materialele cauzei demonstrează cu certitudine, că fapta incriminată lui Buzuleac Larisa nu întrunește elementele componente infracțiunii.

Cât ține de învinuirea adusă la cunoștința inculpatei Buzuleac Larisa consemnează, că inculpata Buzuleac Larisa a fost condamnată în condițiile unei învinuiri abstracte și imprecise și anume, în ordonanța de punere sub învinuire, precum și în rechizitoriu nu se indică asupra faptului care acțiuni a comis numita Buzuleac Larisa în vederea deposedării de careva mijloace bănești a părții vătămate Machidon Rodica și Balaur Diana.

De aici rezultă și netemeinicia concluziei instanței de apel privind admiterea acțiunii civile înaintate de aceste părți vătămate cu dispunerea încasării în mod solidar de la Buzuleac Larisa, Basaev Ruslan și Basaev Elena a pretinsului prejudiciu care nici nu a fost demonstrat.

În final, partea apărării a conchis că în motivarea hotărârii adoptate, instanța de apel s-a redus la fraze generale, fără a efectua o analiză obiectivă, completă și sub toate aspectele de fapt și de drept a acestora, confruntându-le cu întreg materialul probator al cauzei.

5.6. Avocatul Jelamschi Eugenia în numele inculpatului Basaev Ruslan, în temeiul art.427 alin.(1) pct. 6), 9) și 10) Cod de procedură penală, contestă cu recurs ordinar hotărârile instanțelor ierarhic inferioare și solicită casarea acestora, cu dispunerea rejudecării cauzei.

În motivarea cerințelor, partea apărării invocă argumente similare celor din apel, suplimentar evidențiază că decizia instanței de apel contravine prevederilor legale, or, potrivit art.393 Cod de procedură penală, în partea introductivă a sentinței se arată: 1) că sentința a fost pronunțată în numele legii; 2) data și locul adoptării sentinței. Constată că, în partea introductivă este indicată data adoptării deciziei ca fiind 18 aprilie 2021, iar în dispozitivul hotărârii - 18 aprilie 2022.

Reține că, hotărârea atacată nu cuprinde motivele de fapt și de drept pe care și întemeiază soluția, or, instanța de apel a decis că Basaev Ruslan se recunoaște vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 Cod penal și se condamnă la o pedeapsă penală sub formă de închisoare pe un termen de 9 (nouă) ani, cu executarea pedepsei penale în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita activitate legată de gestionarea resurselor financiare pe un termen de 5 (cinci) ani. Constată că, instanța de apel a decis a-1 recunoaște pe Basaev Ruslan vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art.190 Cod penal, fără a indica alineatul. Astfel, apreciază decizia instanței de apel ca fiind una ilegală, nu corespunde prevederilor art.395 Cod de procedură penală.

Prin apelul declarat în interesele inculpatului Basaev Ruslan a solicitat de a fi constatată încălcarea drepturilor privind condițiile de detenție ale lui Basaev Ruslan, prevăzute de art.3 CEDO și de redus din pedeapsa stabilită. Astfel, instanța de apel nu s-a pronunțat argumentat asupra motivului invocat de către partea apărării și nu a dat deplină eficiență prevederilor art.385 alin.(5) Cod de procedură penală, nemotivând-și soluția în acest sens.

Instanța de apel, nu s-a expus motivat asupra invocării de către apărare a argumentului că urmărirea penală și judecarea cauzei penale în fond au fost efectuate cu încălcarea competenței după materie, ceea ce atrage după sine nulitatea actului procedural potrivit, prevederilor art.251 alin.(2) și alin.(3) Cod de procedură penală.

Indică că, instanța de apel a ignorat garanțiile dreptului la un proces echitabil, în special în partea ce ține de aprecierea calității probelor și dacă circumstanțele în care au fost obținute pun la îndoială credibilitatea sau acuratețea acestora; existența sau inexistența posibilității pentru persoană de a contesta autenticitatea probelor și de a se opune utilizării acestora; ponderea probelor, în special dacă acestea au format o parte integrantă sau o parte semnificativă a celor care au stat la baza condamnării, precum și ponderea altor mijloace de probă în cauză, s-a produs cu încălcarea dreptului la un proces echitabil, garantat de art. 6 § 3 CEDO.

Consideră că, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre prin care constată vinovăția inculpaților de comiterea infracțiunii imputate prin rechizitoriu, bazându-se exclusiv pe lucrările primei instanțe, în temeiul cărora s-a dispus achitarea inculpatei Basaev Elena, or după o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță, acuzatorul de stat este obligat în

instanța de apel să solicite o nouă audiere atât a inculpatului, cât și a părții vătămate, cât și a martorilor acuzării, declarațiile cărora sunt probe în acuzare, în măsură să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.

Relevă că, în susținerea apelului a invocat și faptul că la etapa de urmărire penală au fost falsificate probele, sau acumulate cu încălcări de procedură, care au stat la baza sentinței de condamnare, care au fost lăsate fără apreciere de instanța de apel.

De asemenea, notează că nu au fost înlăturate divergențele din declarațiile părții vătămate în coraport cu cele a martorilor. Potrivit declarațiilor părții vătămate Machidon Rodica, a declarat că a împrumutat suma de 33 mii euro de la Romanciuc Elena, iar potrivit declarațiilor martorului Mișelea Iulia, care fiind audiată în ședința de judecată a declarant că, din sala nu cunoaște pe nimeni, însă o cunoaște pe Elena Romanciuc, iar pe Machidon Rodica nu o cunoaște.

În final, evidențiază că hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de Curtea Supremă de Justiție. Astfel, la judecarea apelurilor, a invocat un șir de hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de Curtea Supremă de Justiție, cum ar fi: dosarul nr.lra-1191/2019 din 01 octombrie 2019 de învinuire al lui T. Popovici; dosarul nr.lra-194/2019 din 22.01.2019 de învinuire al lui A. Condur Alexei ș.a., lăsate fără apreciere.

6. Judecând recursurile declarate în raport cu materialele cauzei și cu motivele invocate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că acestea urmează a fi admise, din considerentele ce succed.

În speță se constată, că recurenții s-au conformat prevederilor art.422 Cod de procedură penală și au declarat recursurile în termen.

Conform prevederilor art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conducându-se de dispozițiile art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corecte au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă normele de drept procesual penal au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Din conținutul art.414 Cod de procedură penală, rezultă că instanța de apel, judecând apelul, este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor

examinată de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță.

În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Totodată, potrivit art.101 alin.(4) Cod de procedură penală, instanța de judecată este obligată să pună la baza hotărârii sale numai acele probe, la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

Colegiul constată că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel.

Analizând recursurile declarate, instanța de recurs constată că sunt bazate pe temeuri diferite, însă fiind invocate în principiu argumente similare care se referă la aceleași erori, prin urmare asupra acestora Completul de judecată se va expune concomitent.

Instanța de recurs reține că, în susținerea recursurilor s-au invocat pct.1), 4), 5), 6), 8), 9), 10), 12), 15) și 16) alin.(1) al art.427 Cod de procedură penală, însă, reieșind din cerințele și argumentele invocate în recursuri - acestea se cuprind în pct.6), 8), 10) și 12) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire; s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale; faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Analizând textul deciziei contestate prin prisma argumentelor invocate în recursuri și temeiurilor de casare nominalizate, Completul de judecată constată că criticele aduse de către titularii cererilor de recurs și-au găsit parțial confirmare în speța dedusă judecării, iar hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, la o nouă rundă a procedurilor de judecare a cauzei în ordine de apel din următoarele considerente:

Pentru a statua asupra acestor concluzii, este necesar de a face o precizare substanțială, și anume că, după investirea instanței cu soluționarea în fond a cauzei, părților trebuie să le fie asigurate toate garanțiile unui proces echitabil, prin urmare dacă apelul constituie o continuare a judecării fondului cauzei, acestea sunt valabile și pentru instanța dată.

Totodată, urmează a se consemna că, procedura de examinare a apelului, după o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță prezintă unele particularități aparte. În acest sens, trebuie avute în vedere dispozițiile art.6 din Convenția Europeană, așa cum acestea au fost interpretate și aplicate, și prevederile art.415 alin.2¹) Cod de procedură penală, potrivit cărora după o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță, instanța de apel nu poate dispune condamnarea persoanei fără audierea acesteia în ședința de judecată a instanței de apel, precum și fără audierea martorilor acuzării, în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorială, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea unei persoane.

Prin urmare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre prin care constată vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunii imputate, bazându-se exclusiv pe actele și lucrările primei instanțe, în temeiul cărora s-a dispus achitarea acestuia. Or, după o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță, acuzatorul de stat este obligat în instanța de apel să

solicite o nouă audiere atât a inculpatului, cât și a martorilor acuzării, declarațiile cărora sunt probe în acuzare, în măsură să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului. Administrarea mijloacelor de probă se desfășoară după regulile generale prevăzute pentru prima instanță, fiind aplicat principiul nemijlocirii, ce permite instanței să perceapă direct faptele și împrejurările relatate, precum și reacțiile la întrebările adresate.

În speță, instanța de recurs constată că, instanța de apel în privința inculpatei Basaev Elena a pronunțat o hotărâre de condamnare, după o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță, fără audierea martorilor acuzării, bazându-se pe reinterprețarea aceluiași probe, prin ce a admis încălcarea prevederilor art.415 alin.(2¹) Cod de procedură penală, precum și art.6§1 din Convenția europeană a drepturilor omului.

Or, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art.6§1 al Convenției, este inadmisibilă condamnarea în apel, după achitare, fără a se administra probe noi care să răstoarne probatoriul de la fond, precum și reinterprețarea aceluiași probe.

La caz, sun relevante statuările CtEDO în cauza N. Mischie c. României, ”Înalta Curte de Casație și Justiție a României a procedat la o nouă interpretare a declarațiilor unor martori pe care ea nu i-a audiat. Astfel, a întors hotărârile instanțelor inferioare, care l-au achitat pe reclamant în special pe baza declarațiilor pe care acești martori le-au dat în fața lor în timpul audierilor. În condițiile în care aprecierea diferitelor probe a aparținut instanței de recurs, rămâne de reținut că reclamantul a fost condamnat pe baza aceluiași marturii care le-au fost suficiente instanțelor inferioare pentru a se îndoii de acuzații și pentru a motiva achitarea sa. În aceste condiții, omisiunea Înaltei Curți de a-i asculta pe acești martori înainte de a pronunța condamnarea a redus în mod considerabil dreptul la apărare al reclamantului”, (a se vedea, *Nicolae Mischie c. României, nr. 50224/07, CtEDO Sectia a III-a 16 septembrie 2014*).

Pe de altă parte, pentru corectitudinea judecării prezentei cauze, este necesar de a supune aprecierii toate probele acumulate în dosar, or în cadrul cercetării judecătorești se administrează probe anume pentru lămurirea faptelor și împrejurărilor importante, sub toate aspectele, în scopul perceperii directe a probelor de către instanța de judecată pentru formularea opiniei vizavi de vinovăția persoanei trimise în judecată.

Reieșind din prevederile art.414 alin.(1), (2) și (6) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și poate da o nouă apreciere probelor din dosar, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal și nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.

Astfel, principala problemă adusă în discuție pe orice cauză penală se referă la vinovăția sau nevinovăția persoanei deferite judecării, în raport cu faptele infracționale imputate acesteia prin rechizitoriu. Prin urmare, atunci când unei persoane i se impută săvârșirea unei fapte penale și i se aduce o acuzație în acest sens, aceasta trebuie să fie bazată pe probe pertinente, veridice și concludente, care ar dovedi, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune și a fost comisă anume de inculpat. Pentru a conchide asupra celor expuse, probatoriul administrat în cauză urmează a fi apreciat după intima convingere a

judecătorului, care trebuie să se bazeze pe prevederile legii procesual-penale și pe analiza coroborată a tuturor probelor sub toate aspectele, complet și obiectiv.

Efectuând o analiză textuală a părții descriptive a deciziei instanței de apel se deduce că, aceasta nu cuprinde relevarea considerentelor ce ar fi clare și întemeiate legal asupra concluziilor formate în rezultatul verificării sentinței contestate de apelanți, în raport cu motivele invocate și circumstanțele reale ale acestei cauze.

În contextul celor expuse, completul de judecată relevă că, judecând apelul, instanța de apel urmează să verifice declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal, precum și să argumenteze soluția prin prisma tuturor probelor acumulate în dosar, care trebuie apreciate multilateral și obiectiv. În acest sens, se are în vedere faptul că, așa cum s-a punctat deja mai sus, instanța de apel la judecarea cauzei trebuia să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate inculpatului, să verifice și să aprecieze conform prevederilor art.101 Cod de procedură penală, fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și să argumenteze încadrarea acțiunilor comise de inculpați.

Completul de judecată evidențiază că, în motivarea deciziei instanței de apel se regăsesc o multitudine de mijloace materiale de probă, care însă nu au fost consemnate în procesul-verbal al ședinței instanței de apel din 28.03.2022 (f.d.14, Vol. XV), respectiv nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel, contrar prevederilor art.414 alin.(6) Cod de procedură penală.

În altă ordine de idei, instanța de recurs reține că, în cazul în care apare necesitatea de a reîncadra juridic fapta pentru săvârșirea căreia inculpatul nu a fost pus sub învinuire, instanța trebuie să țină cont că o astfel de modificare a încadrării juridice este posibilă numai când acțiunile inculpatului, ce urmează a fi încadrate în baza altei legi, i-au fost imputate, nu conțin semnele unei infracțiuni mai grave și învinuirea pentru acestea nu se deosebește în mare măsură după circumstanțele reale ale cauzei de învinuirea înaintată definitiv, susținută de procuror în cadrul judecării cauzei, iar modificarea învinuirii nu înrăutățește situația inculpatului și nu afectează dreptul lui la apărare. Învinuirea se consideră mai gravă când în învinuire se introduc fapte și episoade adăugătoare, care nu au fost puse la baza învinuirii inculpatului inițial, semne calificative care majorează volumul învinuirii, deși nu modifică estimăția juridică a celor săvârșite. Drept învinuire care esențial, după circumstanțele reale, diferă de cea de la început urmează de considerat orice altă modificare a învinuirii (imputarea altor acțiuni în locul celor imputate anterior, imputarea infracțiunii care diferă de cea imputată după obiectul atentat, caracterul faptei și acțiunii), care afectează dreptul inculpatului la apărare (Hotărârea Plenului CSJ nr.22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3, 23, 39, 41).

În pofida prescripțiilor legale prevăzute art.325 alin.(2) Cod de procedură penală, potrivit descriptivului și dispozitivului deciziei (pct.4 din decizie), instanța de apel nu a respectat dispozițiile de drept nominalizate și în acest context Completul de judecată ține să menționeze că instanța de apel nu a judecat cauza în raport cu circumstanțele concrete în fapt și în drept, imputate inculpaților prin rechizitoriu, potrivit conținutului cărui acțiunile inculpatelor Basaev Elena și Buzuleac Larisa au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art.art.42 alin.(5), 190 alin.(5) Cod penal, iar de către instanța de apel inculpatele au fost recunoscute vinovate și condamnate în baza art.323 alin.(1) Cod penal. Or, instanța de

apel a omis faptul că învinuirea incriminată prin rechizitoriu diferă de cea imputată inculpatelor Basaev Elena și Buzuleac Larisa după obiectul juridic special atentat.

Așadar, instanța de apel a încălcat dreptul la apărare a inculpatelor Basaev Elena și Buzuleac Larisa, învederat prin faptul că a nu au fost informate în mod detaliat asupra naturii și cauzei acuzației aduse împotriva lor. Prin urmare, ultimele nefiind informate corect asupra învinuirii înaintate sunt lipsite de dreptul de a beneficia de o apărare eficientă, fără a dispune de timpul și facilitățile necesare pregătirii poziției apărării, prin ce se încalcă prevederile art.6§3 lit. a) și b) din Convenția europeană a drepturilor omului, coroborat cu §1 de la același articol, prin care se prevede o procedură echitabilă.

În plus, completul de judecată relevă că, schimbarea încadrării juridice realizate de instanța de apel se admite dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului. În această privință, se constată că doar în urma deciziei instanței de apel inculpata Basaev Elena a fost condamnată pentru prima oară.

Totodată, se accentuează că instanța de recurs nu contestă dreptul instanței de apel, în conformitate cu prevederile art.325 alin.(2) Cod de procedură penală, de a schimba încadrarea juridică a acuzației cu care a fost sesizată în mod legal, însă trebuie de remarcat că acest drept este însoțit de garanții procedurale în favoarea inculpatului.

Art.6§3 lit. a) din Convenția europeană a drepturilor omului, îi recunoaște acuzatului dreptul de a fi informat nu doar cu privire la cauza acuzației, adică la faptele materiale de care este acuzat și pe care se bazează acuzația, dar și încadrarea juridică a faptelor, și aceasta în mod detaliat (a se vedea, *Pélissier și Sassi împotriva Franței (MC)*, nr. 25444/94, pct. 51, CtEDO 1999-II; *Penev împotriva Bulgariei*, nr. 20494/04, pct. 42, CtEDO 7 ianuarie 2010).

CtEDO subliniază faptul că nu este deloc vorba despre a aprecia temeinicia mijloacelor de apărare pe care reclamantul le-ar fi putut invoca dacă ar fi avut posibilitatea de a dezbate infracțiunea pentru care a fost condamnat în cele din urmă. Aceasta evidențiază doar faptul că se poate susține că aceste motive erau diferite de cele alese pentru a contesta acuzația principală (a se vedea, *Adrian Constantin c. României*, nr.21175/03, pct.25, CtEDO 12 aprilie 2011).

Totodată, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, Curtea a reiterat că deși instanțele nu sunt obligate să se expună asupra motivelor de respingere a fiecărui argument a unei părți, acestea nu sunt scutite de obligația de a examina în modul corespunzător principalele motive invocate și de a le da un răspuns (a se vedea, *Moreira Ferreira c. Portugalia*, nr. 19867/12, § 84, CtEDO 11 iulie 2017).

Așadar, lecturând materialele cauzei penale, raportând cererile de apel declarate de către apelanți la conținutul, argumentele și motivarea cuprinsă în decizia instanței de apel, instanța de recurs constată că, instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor esențiale invocate în apeluri.

Completul de judecată evidențiază că, instanța de apel nu a făcut o claritate asupra tuturor solicitărilor invocate în acțiunile civile și anume în privința prejudiciului material privind comisioanele bancare rezultate din efectuarea transferurilor bancare; interpretarea prevederilor art.219 alin.(8) Cod de procedură penală, pretențiile persoanelor fizice și juridice prejudiciate nemijlocit prin fapta interzisă de legea penală au prioritate în raport cu pretențiile statului față de făptuitor; ridicarea sechestrului de pe mijlocul de transport de model Mercedes ML 250 cu nr. de înmatriculare MXG 619; restituirea proprietarului acte și bunuri.

De asemenea, instanța de recurs reiterează că instanța de apel avea obligația de a face o claritate în privința beneficiarilor bunurilor obținute prin infracțiune, odată cu recalificarea acțiunilor inculpatelor Basaev Elena și Buzuleac Larisa.

În contextul celor expuse, se evidențiază că instanța de apel a admis încălcarea art.6 par.1 al Convenției Europene, potrivit căruia - „... orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, (...) a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa”. În particular, instanța de apel nu a respins argumentat alegațiile recurenților invocate în cererile de apel și nu a formulat o motivare corespunzătoare vizavi de chestiunile care au importanță decisivă în cauză, prin ce a admis eroarea de drept prescrisă de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală.

Tot în acest context, Completul de judecată ține să menționeze că, motivarea hotărârii judecătorești trebuie realizată într-o manieră clară și coerentă, întrucât, pe de o parte, este indispensabil necesară pentru controlul exercitat de jurisdicția ierarhic superioară, iar pe de altă parte, constituie, pentru părțile litigante, o garanție împotriva arbitrariului, furnizându-le dovada că cererile și mijloacele lor de apărare au fost riguros analizate.

Motivarea hotărârii reprezintă un element de transparență a justiției inerent oricărui act jurisdicțional, iar hotărârea judecătorească este rezultatul unui proces logic de analiză științifică a pretențiilor deduse judecății, dispozițiilor legale incidente și probelor administrate în cauză în scopul aflării adevărului, urmare a unui raționament logic-juridic care se reflectă în motivarea acesteia.

Conform jurisprudenței CtEDO, expuse în cazurile aplicării art.6 al Convenției, o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal, oferă posibilitatea ca această hotărâre să poată fi verificată în cadrul căilor de atac și posibilitatea persoanelor interesate de a pregăti o cerere de apel sau recurs (a se vedea, *Suominen c. Finlandei* (2003) § 37, *Kuznetsov și alții c. Rusiei* (2007) § 85).

În afară de aceasta, motivarea hotărârilor este un instrument important în asigurarea transparenței justiției și existența unui control social asupra acesteia (a se vedea, *Hirvisaari c. Finlandei*, (2001) § 30).

Cu referire la soluționarea acțiunilor civile, instanța de recurs reține că instanțele de fond pripit au admis *in mod solidar* acțiunea civilă, în partea ce ține de încasarea prejudiciului moral.

Completul de judecată reține că, legiuitorul a acordat prerogative instanței de judecată de a aprecia și determina cuantumul prejudiciului moral ce urmează a fi încasat, or art.2037 alin.(1) Cod civil, coroborat cu art.219 alin.(4) Cod de procedură penală, expres prevede că mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanță în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice, circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate. Ținând cont de aceste împrejurări, se urmărește scopul ca evaluarea să nu fie una subiectivă ori pentru a nu se ajunge la o îmbogățire fără just temei. Totodată, despăgubirile pentru daune morale se disting de cele pentru daunele materiale prin faptul că acestea nu se probează, ci se stabilesc de instanță de judecată prin evaluare.

În contextul celor expuse, la stabilirea mărimii compensației pentru prejudiciu moral, instanța de judecată urmează să verifice și să aprecieze profund probele prezentate, să stabilească, clar și cert rolul fiecărui inculpat în comiterea infracțiunii, în strictă conformitate

cu cerințele legii, să le dea apreciere cuvenită în ansamblu, acestea jucând un rol important la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, ce nu poate fi încasat în mod solidar de la inculpați, or, aceștia au avut roluri diferite în comiterea infracțiunii, respectiv cauzând în măsură diferită suferințe părților vătămate.

Prin urmare, instanțele de fond nu și-au motivat suficient soluția în latura civilă în partea încasării prejudiciului moral, adoptând o soluție pripită. Iar, în privința celorlalte obiecții semnalate, inclusiv necesității menținerii măsurii asigurătorii – sechestru, urmează a se expune instanța de apel după înlăturarea erorilor semnalate de către instanța de recurs.

În cazul din speță, instanța de recurs nu se va expune asupra argumentelor ce se subscriu art.427 alin.(1) pct. 10) Cod de procedură penală, dat fiind faptul că sunt decăzute de mersul consecutiv al examinării recursurilor și nu mai prezintă relevanță circumstanțelor speței.

Totodată, instanța de recurs nu poate menține sentința prin care a fost achitată inculpata Basaev Elena, deoarece prima instanță nu a stabilit în deplină măsură circumstanțele de fapt și de drept, nu a dat o apreciere justă tuturor probelor, prin coroborarea acestora, fapt care a dus la *concluzia eronată privind achitarea din motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.*

Din circumstanțele expuse, completul de judecată conchide că, instanța de apel deficitar și-a motivat soluția, încălcând prevederile art.art.414, 496-499 Cod de procedură penală, prin ce s-a comis erori de drept prevăzute de art.427 alin.(1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, „*decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, precum și când instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care persoana a fost pusă sub învinuire*”.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel are obligația să înlătore erorile menționate, să țină seama de împrejurările care au servit temei de casare a deciziei și, cu respectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală, argumentând clar concluziile sale, ținând cont și de motivele expuse în pct.6 al prezentei decizii.

7. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursurile declarate de către avocatul Ionaș Gheorghe în numele părții vătămate Machidon Rodica, de către avocatul Ceachir Anatolie în numele inculpatului Basaev Ruslan, de către avocatul Popescu Dorin în numele inculpatei Basaev Elena, de către avocatul Mîța Oleg în numele inculpatei Buzuleac Larisa, de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Plîngău Alexandru și de către avocata Jelamschi Eugenia în numele inculpatului Basaev Ruslan, casează integral decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 aprilie 2021, în cauza penală în privința inculpaților *Basaev Ruslan xxx, Basaev Elena xxx, Buzuleac Larisa xxx* și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, într-un alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Daguța Sergiu

Talpă Boris

Eremciuc Ghenadie

Malanciuc Ion